

*Raport o stanie
sanitarno-higienicznym
powiatu oleckiego za rok 2024*

Spis treści

EPIDEMIOLOGIA.....	4
HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	21
HIGIENA KOMUNALNA	29
HIGIENA PRACY	37
HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	50
PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	57
ZAPOBIGAWCZY NADZÓR SANITARNY	70

Szanowni Państwo,

Jednym z najważniejszych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych, jak też monitorowanie sytuacji epidemiologicznej.

Działania inspekcji sanitarnej przyczyniają się do poprawy jakości życia, wydłużenia średniej długości życia i ograniczenia występowania chorób zakaźnych i cywilizacyjnych. W zapobieganiu zachorowaniom na wiele chorób pomocne są szczepienia ochronne. Skuteczna profilaktyka zmniejsza ryzyko epidemii, chroni osoby najbardziej narażone, np.: dzieci, seniorów, osoby z obniżoną odpornością. PPIS w Olecku stoi na stanowisku, że szczepienia ochronne oraz edukacja i promocja zdrowia są najskuteczniejszą formą profilaktyki chorób zakaźnych.

Zachęcam do zapoznania się z treścią raportu, zamieściliśmy w nim podsumowanie rocznych działań wszystkich sekcji PSSE w Olecku.

Poniższą wersję raportu o stanie sanitarno-higienicznym powiatu mogą Państwo odnaleźć na naszej stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-olecko>

Z poważaniem

Katarzyna Dryl-Nerkowska

PPIS w Olecku

EPIDEMIOLOGIA

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku w roku 2024 kontynuowała wielokierunkową działalność w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych. Obejmowała ona zarówno działania skierowane na populację ogólną, jak również na zagadnienia specjalne, takie jak zapewnienie bezpieczeństwa pacjentów poprzez nadzorowanie warunków sanitarno-higienicznych podmiotów leczniczych. Prowadzono również działania mające na celu podniesienie świadomości społecznej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.

Rejestrację zgłaszanych przypadków zachorowań prowadzono zgodnie z definicjami chorób przyjętymi w Unii Europejskiej. Oceny sytuacji chorób zakaźnych w powiecie dokonano na podstawie zgłoszonych i zarejestrowanych zakażeń i chorób zakaźnych, zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Analizie poddano wybrane jednostki chorobowe, które stanowiły problem epidemiologiczny i były monitorowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych powiatu oleckiego

Choroby zakaźne, pomimo ogromnego postępu medycyny, wprowadzenia masowych szczepień ochronnych, stosowania środków dezynfekcyjnych, wdrażania procedur przeciwepidemicznych w placówkach służby zdrowia, stanowią ciągle problem medyczny, społeczny i epidemiczny. Są głównym zagadnieniem zdrowia publicznego, stąd zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych i pasożytniczych jest jednym z naczelných zadań realizowanych przez państwową inspekcję sanitarną.

W ciągu ubiegłego roku pracownicy inspekcji sanitarnej prowadzili intensywne działania informacyjne dotyczące chorób zakaźnych oraz skuteczności i bezpieczeństwa szczepień przeciw grypie, krztuścowi, COVID-19, HPV, przekazywali zalecenia oraz podstawowe zasady zapobiegawcze, do publicznej wiadomości przekazywane były wszelkie informacje i wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia, Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego. Sprawdzano także przestrzeganie zaleceń i procedur Głównego Inspektora Sanitarnego, stan zaopatrzenia w środki ochrony indywidualnej personelu, zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne przez podmioty lecznicze.

W roku sprawozdawczym do PSSE w Olecku zgłoszono 475 zachorowań na choroby zakaźne. Wskazana liczba stanowi wyłącznie przypadki chorób zgłoszonych przez podmioty

lecnicze, co pozwala przypuszczać że rzeczywista liczba zachorowań na choroby zakaźne uwzględniając przypadki niezdiagnozowane oraz niezgłoszone jest znacznie wyższa.

COVID-19

Zaobserwowano spadek zachorowań na COVID-19. Do końca roku 2024 w powiecie zarejestrowano 85 potwierdzonych przypadków (zapadalność wyniosła 266,8/100 tys. mieszkańców - dotyczy wirusa zidentyfikowanego) w porównaniu do roku 2023, w którym zarejestrowano 301 potwierdzonych zachorowań (zapadalność 937,4/100 tys.).

Zachorowania i podejrzenia zachorowań na gripę

Przypadki wykazywane do 30 czerwca 2023 r. w meldunkach MZ-55 „Tygodniowy, dzienny meldunek o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na gripę” w prowadzonym nadzorze epidemiologicznym obejmowały zgodnie z przyjętą definicją zarówno gripę, zachorowania grypopodobne, jak i ostre zakażenia dróg oddechowych, wywołane przez różne czynniki etiologiczne. Obecnie rejestrowane są one zgodnie z definicją przypadków spełniających określone kryteria kliniczne, epidemiologiczne oraz laboratoryjne. Zniesienie obowiązku wysyłania sprawozdań MZ-55 przez podmioty lecznicze przyczyniło się do spadku dostępnych danych na temat zakażeń grypopochodnych. W roku 2024 zanotowano 34 podejrzenia i zachorowania na gripę oraz schorzenia grypopodobne, zapadalność 106,7/100 tys. porównywalna do roku poprzedniego - 105,88/ 100 tys.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2024 r. zarejestrowano 2 zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella* Enteritidis. Zapadalność wyniosła 6,2/100 tys. mieszkańców. W stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano spadek: w 2023 r. – 4 przypadki (zapadalność 15,5/100 tys.).

W kategorii inne bakteryjne zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe w 2024 r. zarejestrowano 34 zachorowania (zapadalność 106,7/100 tys.), w roku 2023 – 50 zachorowań, (zapadalność – 155,7/100 tys.). Większość zakażeń, 33 z 34 (97 %) przypadków wywołanych było przez *Clostridium difficile* - bakterię beztlenową występującą powszechnie w środowisku naturalnym, a także w przewodzie pokarmowym niektórych gatunków zwierząt. U osób dorosłych laseczki mogą powodować łagodne biegunki oraz ciężkie zapalenia jelita grubego. Czynnikiem ryzyka zakażenia tym patogenem jest zaawansowany wiek, hospitalizacja oraz długotrwała antybiotykoterapia pacjenta, zwłaszcza antybiotykami

o szerokim spektrum działania. Aż 87,8 % zachorowań w powiecie oleckim dotyczyło pacjentów powyżej 60 roku życia.

Wzrost w stosunku do roku poprzedniego odnotowano wśród zakażeń pokarmowych o etiologii wirusowej. W roku 2024 zarejestrowano 23 zachorowania z zapadalnością na poziomie 72,1/100 tys. mieszkańców, natomiast w roku 2023 zarejestrowano 16 przypadków z zapadalnością 49,8/100 tys. Rotawirusy odpowiedzialne były za 14 zakażeń wirusowych (zapadalność 43,9/100 tys.), a w roku 2023 – 7 zachorowań (zapadalność – 21,8/100 tys.).

W kategorii biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu zgłoszono 3 przypadki (zapadalność 9,4/100 tys.), w roku 2023 - 1 (zapadalność 3,1/100 tys.)

W 2024 roku nie notowano ognisk zatruc pokarmowych.

Choroby wieku dziecięcego

- ***Ospa wietrzna***

W roku 2024 w powiecie oleckim wzrosła zapadalność na ospę wietrzną: zarejestrowano 102 zachorowania (zapadalność – 320,1/100 tys.), w roku 2023 r. odnotowano 28 przypadków, zapadalność 87,2/100 tys. Większość przypadków, podobnie jak w latach ubiegłych, zarejestrowano wśród dzieci w wieku 2-6 lat. Osoby, które zachorowały, nie były szczepione.

- ***Płonica (szkarlatyna)***

Liczba zachorowań na płonicę w ostatnich latach kształtowała się na podobnym poziomie: w 2024 r. zarejestrowano 10 zachorowań (zap. 31,4/100 tys. mieszkańców), w 2023 r. – 9 zachorowań (zapadalność 28/100 tys. mieszkańców).

Zakażenia krwiopochodne

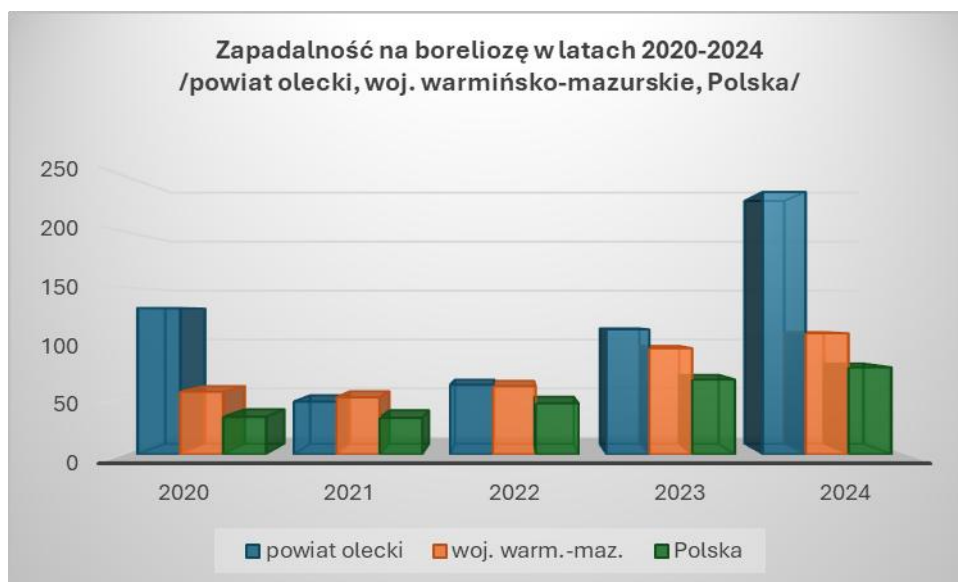
W dwóch ostatnich latach rozpoznano po 8 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B (zapadalność 25,1/100 tys.). Nie zarejestrowano przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu C, w roku poprzednim również brak zachorowań. W ubiegłym roku odnotowano 2 przypadki zachorowania na wirusa HIV, a w 2023 r. - 4.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B wywołuje wirus HBV, który może wywoływać zakażenia ostre lub przewlekłe. Do zakażenia dochodzi przez kontakt z zakażoną krwią, kontakty seksualne z zakażonymi, poprzez niejałowy ostry sprzęt medyczny (igły i narzędzia chirurgiczne) skażony krwią osoby zakażonej, poprzez dzielenie się sprzętem podczas stosowania narkotyków. Do zakażenia dziecka może też dojść w czasie porodu od zakażonej wcześniej matki. Wirus HBV jest 100 razy bardziej zakaźny niż wirus HIV.

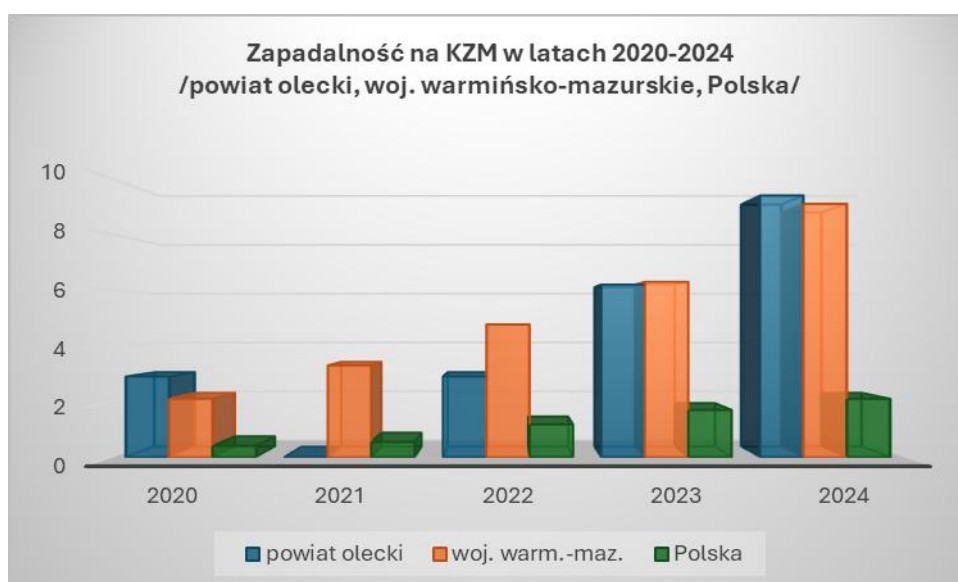
Ogromne znaczenie w zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń krwiopochodnych ma wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych w zakładach ochrony zdrowia, jak i w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich i tatuażu, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich.

Choroby odkleszczowe

W 2024 r. w powiecie oleckim na boreliozę zachorowało 75 osób, współczynnik zapadalności wynosił 235,4 na 100 tys. mieszkańców. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano wzrost zachorowań: 2023 r. – 36 zachorowań (zapadalność 112,11/100 tys.).

W roku sprawozdawczym odnotowano 3 przypadki kleszczowego zapalenia mózgu (zapadalność 9,4/100 tys.), w 2023 r. – 2 (zapadalność 6,2/100 tys.)

Styczność i narażenie na wściekliznę

Wścieklizna jest ostrą wirusową chorobą ośrodkowego układu nerwowego ssaków, dla człowieka śmiertelna. Wirus wścieklizny jest typowym wirusem neurotropowym. Przenoszony jest na człowieka ze śliną chorego zwierzęcia poprzez ugryzienie albo oślinienie uszkodzonej skóry lub błony śluzowej. Jedynym sposobem zapobiegania śmiertelnym skutkom zakażenia jest jak najwcześniejsze wdrożenie szczepień przeciw wściekliznie. W roku 2024 w powiecie oleckim odnotowano 16 osób pogryzionych przez zwierzęta, z czego 10 osób zakwalifikowano do szczepień p/wściekliznie, co stanowi spadek w stosunku do roku poprzedniego (2023 r. - 28 pogryzień).

Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna

W roku 2024 nie odnotowano przypadków zachorowania na chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* (2023 r. – 1 przypadek).

✓ *Gruźlica*

W roku 2024 podobnie jak w roku ubiegłym nie zanotowano przypadków zachorowań na gruźlicę.

✓ *Krztusiec*

W 2024 roku zaobserwowano w powiecie oleckim znaczny wzrost zachorowań na krztusiec, liczba zarejestrowanych przypadków wynosi 16, co oznacza zapadalność na poziomie 50,2/ 100 tys. mieszkańców. W 2023 r. nie notowano ani jednego przypadku. Krztusiec jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego wywoływaną przez bakterie,

tw. pałeczki krztuśca. Nasilenie objawów krztuśca zależy od wieku chorego i stanu uodpornienia, najbardziej typowe a jednocześnie niebezpieczne objawy krztuśca występują u nieuodpornionych niemowląt i małych dzieci, a najmniej typowe, łagodne u młodzieży i osób dorosłych.

Jest wiele chorób, które kojarzymy tylko z dziećmi, a możemy na nie zapaść także jako dorośli, a wtedy są dla nas szczególnie groźne. Krztusiec to choroba, która nie ma granic wiekowych – nie dotyczy tylko dzieci. W niektórych rejonach Polski w tym roku zachorowało kilkadziesiątkrotnie więcej osób, niż w ubiegłym.

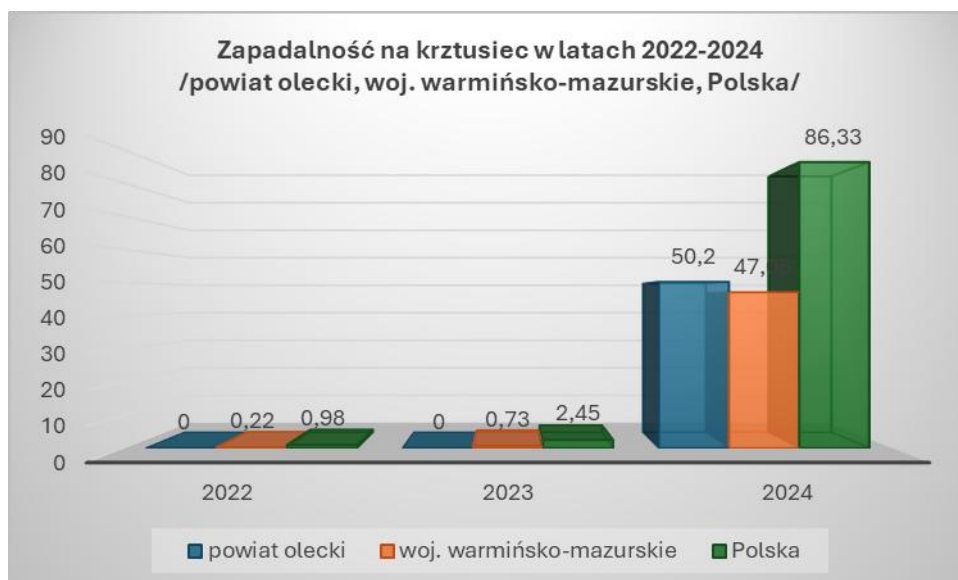

Tabela Nr 1 Analiza porównawcza zachorowań na choroby zakaźne w latach 2022-2024

Jednostka chorobowa	2024		2023		2022	
	Liczba zachorowań	Zapadalność %	Liczba zachorowań	Zapadalność %	Liczba zachorowań	Zapadalność %
Salmonelozы - zatrucia pokarmowe	2	6,2	4	15,5	2	5,94
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	33	106,7	47	146,37	33	98,1
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, prawdopodobnie o zakaźnym pochodzeniu	3	9,4	1	3,1	1	2,9
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	14	43,9	7	21,8	38	113,02
Wirusowe zakażenia jelitowe inne nieokreślone	1	3,1	1	3,1	10	29,74
Plonica /szkarlatyna/	10	31,4	9	28	12	35,6
Ospa wietrzna	102	320,1	28	87,2	97	288,5
Borelioza	75	235,4	36	112,11	21	62,46
Kleszczowe zapalenie mózgu	3	9,4	2	6,2	1	2,9
Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne, określone i nie określone	1	3,1	-	-	2	5,94
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych inne określone	-	-	-	-	1	2,9
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> inna określona i nie określona	-	-	1	3,1	-	-
Gruźlica	-	-	-	-	1	2,9
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	8	25,1	8	24,9	1	2,9
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	-	-	-	-	-	-
Nowo wykryte zakażenia HIV	2	6,2	4	15,5	2	5,94
Pogryzienia przez zwierzęta	16	50,2	28	87,2	16	47,58
Liczba osób szczepionych p/wścieklicznie	10	31,4	14	43,6	6	17,84
Grypa	34	106,7	34	105,88	924	2748,28
COVID-19	85	266,8	301	937,4	1150	3420,04
Krztusiec	16	50,2	0	0	0	0

Szczepienia ochronne

Działania inspekcji sanitarnej w zakresie szczepień ochronnych mają na celu ochronę zdrowia publicznego poprzez zapobieganie i kontrolowanie chorób zakaźnych. Zmierzają do osiągnięcia jak najwyższego odsetka zaszczepionej populacji przyczyniając się

do obniżenia współczynników zapadalności na niektóre choroby zakaźne. W 2024 r. pod nadzorem PSSE w Olecku znajdowało się 8 Punktów Szczepień, wszystkie zostały skontrolowane. Obowiązkowi szczepień podlegało 5884 dzieci i młodzieży w wieku 0–19 lat.

W ramach nadzoru nad wykonawstwem szczepień ochronnych w czasie kontroli podmiotów leczniczych zwracano szczególną uwagę na:

- ✓ stan sanitarno–techniczny punktów szczepień,
- ✓ realizację obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych,
- ✓ stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w ramach szczepień obowiązkowych i zalecanych,
- ✓ przygotowywanie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych (MZ -54),
- ✓ racjonalne gospodarowanie preparatami szczepionkowymi oraz maksymalne wykorzystanie szczepionki BCG,
- ✓ warunki transportu i przechowywania preparatów szczepionkowych (stan techniczny urządzeń chłodniczych, system monitorowania warunków przechowywania szczepionek),
- ✓ prawidłowe dokumentowanie wykonanych szczepień, prowadzenie dokumentacji związanej ze zgłaszaniem niepożądanych odczynów poszczepiennych,
- ✓ uczestnictwo w akcjach wstrzymania i wycofania preparatów szczepionkowych.

Stan sanitarno–techniczny podmiotów prowadzących szczepienia nie budził zastrzeżeń. Pomieszczenia były właściwie wyposażone i zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych.

Wszystkie punkty szczepień na terenie powiatu oleckiego realizowały szczepienia obowiązkowe finansowane przez Ministra Zdrowia, obejmujące dzieci i młodzież do 19 roku życia oraz osoby narażone w sposób szczególny na zakażenia, a także szczepienia zalecane – niefinansowane ze środków Ministra Zdrowia. Ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych przeprowadzono w oparciu o dane zawarte w rocznych sprawozdaniach

ze szczepień ochronnych MZ-54 za rok 2024, sporządzonych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie szczepień ochronnych.

Stan zaszczepienia przeciwko chorobom zakaźnym dzieci, młodzieży w grupach wiekowych od 0-19 roku życia w roku bieżącym oraz porównanie stanu zaszczepienia w roku poprzednim na terenie powiatu oleckiego przedstawia Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2 Wykonanie szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom ochronnym w 2024 r. zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych

Szczepienie	Rocznik urodzenia	% wykonanie w 2024 r.	Rodzaj szczepienia	Rocznik urodzenia	% wykonanie w 2023 r.
BCG	2024	96,7	Szczepienie noworodkowe	2023	96,9
Szczepienie p/wzw B	2024	43,1	Szczepienie pierwotne	2023	50,0
		39,8	Szczepienie uzupełniające		37,4
Błonica Tęžec Krzusiec <i>Poliomyelitis</i>	2024	50,3	Szczepienie pierwotne	2023	60,1
	2023	46,6	Szczepienie pierwotne	2022	40,6
		47,6	Szczepienie uzupełniające		46,8
Odra Świnka Różyczka	2023	90,6	Szczepienie podstawowe	2022	77,2
	2019	13,3	Szczepienie podstawowe	2018	10,7
	2019	82,9	Szczepienie przypominające	2018	90,7
<i>Haemophilus influenzae</i>	2024	51,4	Szczepienie pierwotne	2023	60,1
	2023	46,6	Szczepienie pierwotne	2022	37,0
	2023	47,6	Szczepienie uzupełniające	2022	46,9
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	2024	61,3	Szczepienie pierwotne	2023	62,1
	2023	19,4	Szczepienie pierwotne	2022	18,3
	2023	75,9	Szczepienie uzupełniające	2022	66,0
DTaP + polio	2019	83,3	Szczepienie I przypominające	2018	89,3
Td 14 r.ż.	2011	82,1	Szczepienie II przypominające	2010	95,6
Td 19 r.ż.	2006	92,2	Szczepienie III przypominające	2005	92,8

Wykonanie szczepień obowiązkowych w przeciągu ostatnich lat na terenie powiatu oleckiego ma niewielką tendencję spadkową. W 2024 roku zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych w powiecie oleckim wykonano:

- szczepienia pierwotne przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia w 50,3 % (wymagane min. 55 %);
- szczepienia pierwotne przeciwko pneumokokom w pierwszym roku życia w 61,3%;
- przeciwko odrze, śwince i różyczce w 2 r. ż. w 90,6 % (wymagane min. 95 %);
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w szóstym roku życia w 83,3%;
- przeciwko odrze, śwince i różyczce w 6 r. ż. w 82,6 %; przeciwko odrze, śwince i różyczce w 10 r. ż. – w 94,1%;
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w 14 roku życia – w 82,1%; przeciwko błonicy, tężcowi w 19 roku życia – w 92,2 %.

Wyższy odsetek zaszczepienia w stosunku do roku poprzedniego widoczny jest w szczepieniach uzupełniających p/błonicy, tężcowi, krztuścowi i *poliomyelitis* w drugim roku życia (w 2024 – 47,6 %, w poprzednim roku – 46,8 %); szczepieniach uzupełniających p/*Streptococcus pneumoniae* (2024 – 75,9%, w 2023 – 66,0%) oraz w szczepieniach podstawowych p/odrze, śwince i różyczce w 2 roku życia (2024 – 90,6%, 2023 – 77,2%). Szczepienia p/gruźlicy utrzymują się od wielu lat na podobnym wysokim poziomie – ponad 96%. Największy spadek ilości zaszczepionych dzieci obserwujemy w szczepieniach pierwotnych p/błonicy, tężcowi, krztuścowi i *poliomyelitis* (2024 – 50,3 %, 2023 – 60,1 %) przy wymaganych min. 55%. Odsetek dzieci i młodzieży w wieku szkolnym zaszczepionych zgodnie z obowiązującym programem szczepień ochronnych kształtuje się od kilku lat na podobnym poziomie, z niewielką tendencją spadkową w 2024 r. Niższy odsetek zaszczepienia odnotowano wśród dzieci w 6 roku życia - I dawka przypominająca p/błonicy, tężcowi, krztuścowi i *poliomyelitis* (w 2024 r. – 83,3%, w 2023 r. – 89,3) oraz wśród młodzieży w 19 roku życia – III dawka przypominająca p/błonicy, tężcowi, krztuścowi (2024 – 92,2 %, w roku poprzednim – 92,8%). Największe różnice widoczne są w szczepieniach II dawką przypominającą p/błonicy, tężcowi, krztuścowi i *poliomyelitis* w 14 roku życia (w 2024 – 82,1%, w roku poprzednim – 95,6 %).

Osiągana odporność, zarówno indywidualna jak i populacyjna na choroby objęte Programem Szczepień Ochronnych pozwala ograniczyć zapadalność na choroby zakaźne do minimum. Dla każdej choroby istnieje próg odporności zbiorowiskowej, zależny od jej zakaźności. Dla odry wynosi on 95%, dla szczepień pierwotnych p/błonicy, tężcowi,

krztuścowi i *poliomyelitis* wynosi min. 55%. Aby zapobiec zachorowaniom na krztusiec, odsetek populacji powinien być odporny w 92-94%. Im więcej ludzi w populacji ma odporność, tym trudniej patogenom znaleźć nowych podatnych gospodarzy. Poza tym wysoka odporność populacyjna chroni tych, którzy nie mogą być zaszczepieni (np. osoby z niedoborami odporności).

Niezależnie od wykonywania szczepień obowiązkowych, personel punktów szczepień propagował także profilaktykę innych chorób zakaźnych poprzez wykonywanie szczepień zalecanych, zarówno dzieciom jak i osobom dorosłym (m. in.: kleszczowe zapalenie mózgu KZM, grypa, wirus brodawczaka ludzkiego HPV, rotawirusy, ospa wietrzna, wirusowe zapalenie wątroby typu A i typu B WZW A i WZW B).

W 2023 r. Ministerstwo Zdrowia wprowadziło powszechny program bezpłatnych szczepień przeciw HPV. Zgodnie z założeniami programu szczepienia były przeprowadzane u chłopców i dziewcząt w grupach wiekowych 12 i 13 lat. W 2024 r. rozszerzono program szczepień p/HPV o kolejne grupy wiekowe od 9 do 14 roku życia. Kluczowym celem wieloletniego programu jest zwiększenie liczby

dzieci zaszczepionych przeciw HPV, a w konsekwencji zmniejszenie liczby osób z nowotworami szyjki macicy oraz innymi chorobami nowotworowymi wywołanymi przez wirus brodawczaka. Program szczepień p/HPV, poprzez możliwość organizacji szczepień w szkołach, zwiększa wiedzę zdrowotną wśród uczniów i rodziców na temat wirusa brodawczaka ludzkiego oraz zwiększa dostępności do szczepień w ramach dodatkowego świadczenia.

W związku z realizacją powszechnego programu bezpłatnych szczepień p/HPV PSSE w Olecku zorganizowała w dniu 04.06.2024 r. konferencję w ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień pt. „Czy korzystamy z dobrodziejstw nauki? Wirus brodawczaka ludzkiego. Razem ku zdrowiu młodych mieszkańców powiatu oleckiego”. Zwrócono szczególną uwagę na potrzebę, skuteczność i korzyści wynikające ze szczepień

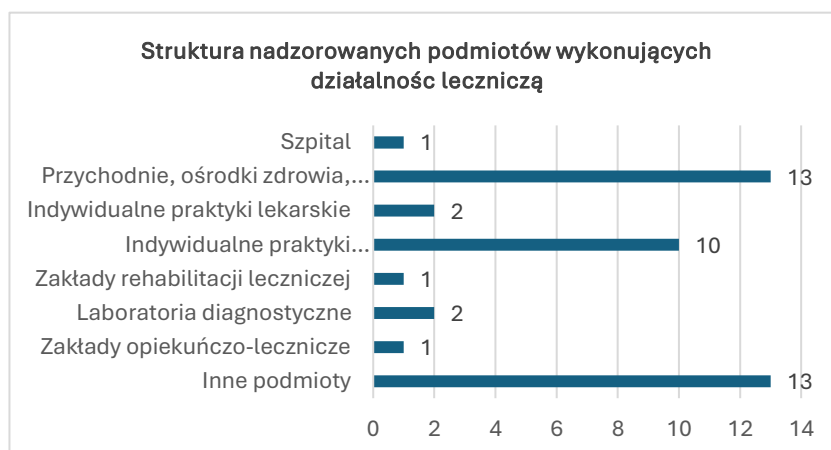
p/HPV. Przedstawiono stan zaszczepienia wrażliwych populacji na terenie powiatu oleckiego. W konferencji uczestniczyły 44 osoby, w tym przedstawiciele samorządów lokalnych, pracownicy podmiotów medycznych, nauczyciele, pracownicy inspekcji sanitarnej oraz przedstawiciele instytucji zajmujących się szeroko pojętym zdrowiem i edukacją dzieci i młodzieży.

PSSE w Olecku przekazała materiały dotyczące realizacji programu rodzicom za pośrednictwem wszystkich szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych i lekarzom podstawowej opieki zdrowotnej. Do programu przystąpiły zaledwie dwie szkoły: SP nr 4 w Olecku, w której zaszczepiono 21 osób, oraz SP w Kowalach Oleckich, w której 31 zadeklarowanych dzieci zgłosiło się na szczepienia do ośrodka zdrowia. Ponadto rodzice wraz z dziećmi w celu wykonania szczepień p/HPV zgłaszali się do lekarzy.

Ocena stanu sanitarno-higienicznego podmiotów leczniczych w powiecie oleckim

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku w 2024 r. sprawowała nadzór bieżący nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w ramach realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w tym kontroli warunków higieniczno-sanitarnych, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Celem działań inspekcji sanitarnej w roku sprawozdawczym była przede wszystkim poprawa jakości świadczonych usług medycznych oraz ochrona zdrowia publicznego poprzez prowadzenie edukacji oraz udzielania instruktaży w czasie kontroli.

Pod nadzorem PSSE w Olecku w 2024 r. znajdowały się 43 podmioty lecznicze. Przeprowadzono 42 kontrole, podczas których oceniano stan sanitarno-techniczny obiektów, przeprowadzane procesy dekontaminacji powierzchni, urządzeń i sprzętu medycznego oraz przestrzeganie procedur p/epidemicznych, ze szczególnym uwzględnieniem procedury higieny rąk oraz sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku.

W 2024 r. w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień sanitarnych. Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych należy określić jako dobry.

W roku 2024 przeprowadzono 2 kontrole w szpitalu „Olmedica” Sp. z o. o. w Olecku. W dalszym ciągu trwały intensywne prace remontowe i budowlane. W ramach modernizacji tzw. „starej bryły szpitala” zostały ukończone i wyposażone dwa nowe oddziały: geriatryczny i rehabilitacji dziennej. Przeprowadzono kontrolę pomieszczeń nowo utworzonych oddziałów oraz wydano pozytywną opinię o spełnianiu warunków sanitarno-higienicznych.

✓ Oddział geriatryczny 16 łóżkowy, utworzony na poziomie „1”, został wyposażony w nowy sprzęt i aparaturę. Jedno- i dwuosobowe pokoje chorych mają oddzielne pomieszczenia higieniczno-sanitarne. Sale wyposażone są w: nowe łóżka sterowane pilotem z elektryczną regulacją wysokości, nowe szafki przyłóżkowe z regulowanym dodatkowym blatem bocznym, stoliki, taborety, krzeselka łazienkowe i odbiorniki telewizyjne. Pacjenci mają do dyspozycji także pokój dziennego pobytu, spełniający jednocześnie funkcję jadalni. Oddział wyposażony został w nowoczesną instalację przyzywową - oprócz opcji typowego przywołania personelu za pomocą pilota dostępnego przy każdym łóżku, pomieszczenia pacjenta wyposażono w czujniki znaczników RFiD, które umożliwiają wizualizację i wskazują miejsce pobytu pacjenta. System alarmuje np. o upadku pacjenta. Planowane uruchomienie oddziału - luty 2025 r.

✓ Na poziomie „0” powstał „Ośrodek Rehabilitacji Diennej”, wyposażony i zabezpieczony w niezbędny sprzęt do rehabilitacji. Oprócz typowego sprzętu do fizykoterapii i rehabilitacji znajduje się tam nowej generacji aparat do fali uderzeniowej, nowoczesna wanna do suchego masażu membranowego, wysoce zaawansowany robot Luna do rehabilitacji górnych i dolnych partii ciała, urządzenia do masażu wodno-wirowego kończyn górnych, dolnych oraz kręgosłupa.

W roku 2024 w ramach rządowego programu „Dostępność plus” zostały wyremontowane dwie łazienki w oddziale wewnętrznym. Oba pomieszczenia zostały dostosowane dla osób niepełnosprawnych.

W dalszym ciągu toczy się postępowanie administracyjne związane z dostosowaniem izby przyjęć w szpitalu. Z uwagi na ciężką sytuację finansową podmiotu leczniczego

oraz intensywnych prac na nowych oddziałach, dostosowanie pomieszczeń izby przyjęć nie było prowadzone. Zostało wyremontowane pomieszczenie higieniczno-sanitarne z dostępem dla osób niepełnosprawnych. Przygotowano nowe projekty: technologiczny izby przyjęć, wykonawczy instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz wykonawczy instalacji wentylacji mechanicznej. Obecnie trwają prace nad pozyskiwaniem środków finansowych z funduszy unijnych, w ramach których wykonany zostanie niezbędny zakres prac.

Ogniska epidemiczne

W roku 2024 w szpitalu „Olmedica” w Olecku wystąpiły 2 ogniska epidemiczne w oddziale chorób wewnętrznych.

Pierwsze ognisko dotyczyło 14 pacjentów oddziału, u których wystąpiła biegunka, zapalenie jelita cienkiego i grubego wywołanego przez *Clostridium difficile*. W przypadku 3 pacjentów stwierdzono zakażenie pozaszpitalne, nie notowano zgonów. Zespół kontroli zakażeń szpitalnych podejmował działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne, wprowadzono zasady izolacji kontaktowej, zastosowano izolację i kohortację pacjentów, zaostorzono reżim sanitarno-epidemiologiczny (mycie rąk, dezynfekcja rąk dezynfekcja wszystkich powierzchni w oddziale, edukacja personelu, pacjentów i odwiedzających). Edukowano pacjentów z zasad profilaktyki/zapobiegania zakażeniom *Clostridium difficile*. Ponadto sale chorych były zamgławiane 12 % nadtlenkiem wodoru, co zwiększa skuteczność procesu dezynfekcji pomieszczeń.

Drugie ognisko epidemiczne dotyczyło zakażenia Covid-19. Ogółem zachorowało 12 osób, z czego 5 pacjentów zostało przyjętych do oddziału z objawami Covid-19 (pozytywny wynik testu SARS-CoV-2 przy przyjęciu). Do zakażenia w oddziale doszło u 7 pacjentów. Stwierdzono 3 zgony. Zespół kontroli zakażeń szpitalnych podejmował działania w celu unieszkodliwienia źródła zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażenia,

wprowadzono zasady izolacji kontaktowej, powietrzno-kropelkowej, zastosowano izolację i kohortację pacjentów, zaostorzono reżim sanitarno-epidemiologiczny (mycie rąk, dezynfekcja rąk dezynfekcja wszystkich powierzchni w oddziale, edukacja personelu, pacjentów i odwiedzających). Sale chorych poddano zamgławianiu 12 % nadtlenkiem wodoru. Ponadto personel miał możliwość skorzystania ze szczepień przypominających i uodpornienia się p/Covid-19.

Ambulatoryjne podmioty lecznicze i praktyki zawodowe

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne obejmują świadczenia podstawowej lub specjalistycznej opieki zdrowotnej, badania diagnostyczne wykonywane w celu rozpoznania stanu zdrowia i ustalenia dalszego postępowania leczniczego oraz świadczenia z zakresu rehabilitacji leczniczej, udzielane w warunkach niewymagających ich świadczenia w trybie stacjonarnym i całodobowym w odpowiednio urządzonym, stałym pomieszczeniu. Ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych udziela się w ambulatorium, czyli w przychodni, poradni, ośrodku zdrowia, lecznicy lub ambulatorium z izbą chorych, w zakładzie badań diagnostycznych i medycznym laboratorium diagnostycznym, w pomieszczeniach zakładu leczniczego oraz w pomieszczeniach indywidualnej praktyki lekarskiej/pielęgniarskiej, indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej/pielęgniarskiej i grupowej praktyki lekarskiej/pielęgniarskiej.

W nadzorowanych obiektach za utrzymanie czystości i porządku odpowiada wydzielony personel sprzątający, zatrudniony w placówce lub właściciel. Podmioty posiadają opracowane i wdrożone procedury higieniczne / instrukcje wraz z oświadczeniami pracowników

o zapoznaniu się z nimi. Do sprzątania stosowany jest profesjonalny sprzęt i preparaty myjąco-dezynfekujące. Dezynfekcja powierzchni, uwzględniając zakres świadczonych usług, prowadzona jest z zastosowaniem środków o właściwym spektrum działania. W placówkach wydzielono pomieszczenia porządkowe służące do przechowywania sprzętu stosowanego do utrzymania czystości, środków czystości oraz preparatów myjąco-dezynfekcyjnych, a także do przygotowywania roztworów roboczych oraz mycia i dezynfekcji sprzętu stosowanego do utrzymywania czystości, wyposażone w zlew z baterią i dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym. W nadzorowanych podmiotach lecznictwa otwartego,

w zależności od zakresu świadczonych usług stosowany jest sprzęt jednorazowy, który po użyciu traktowany jest jako odpad medyczny, oraz sprzęt wielokrotnego użytku. Procesy dekontaminacji powierzchni, sprzętu, skóry prowadzone były przy użyciu odpowiednich preparatów dezynfekcyjnych z zachowaną datą ważności. Procesy dezynfekcji i sterylizacji narzędzi w miejscu udzielania świadczeń medycznych przy użyciu autoklawu przeprowadzane były w 10 gabinetach stomatologicznych. Skuteczność działania autoklawów podlegała wewnętrznej kontroli chemicznej i biologicznej. Dokumentacja procesu sterylizacji była prowadzona i przedstawiana do wglądu kontrolującemu. W obiektach wykonujących procesy dekontaminacji opracowano i wdrożono procedury postępowania z narzędziami wielokrotnego użycia.

Wszystkie podmioty lecznicze posiadały wystarczającą ilość środków do mycia i dezynfekcji rąk, narzędzi, sprzętu medycznego, powierzchni oraz wystarczającą ilość i dostęp do indywidualnych środków ochrony osobistej (rękawiczki, fartuchy, maseczki). Dezynfekcja sprzętu wielokrotnego użycia prowadzona była w pomieszczeniu udzielania świadczenia w specjalnie do tego celu wydzielonych i opisanych pojemnikach z przykrywą i sitem, dostosowanych do ilości dezynfekowanego sprzętu. Mycie i dezynfekcja narzędzi i sprzętu odbywa się w większości podmiotów w sposób manualny. Niektóre gabinety stomatologiczne posiadają myjki ultradźwiękowe.

Gospodarka odpadami medycznymi odbywała się w sposób prawidłowy. Podmioty wykonujące działalność leczniczą posiadają zawarte umowy z wyspecjalizowaną firmą na odbiór odpadów medycznych. Odpady medyczne w zależności od ich ilości magazynowane są w przeznaczonych do tego celu przenośnych urządzeniach chłodniczych umieszczonych w wydzielonych pomieszczeniach lub w stacjonarnych urządzeniach chłodniczych

Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych jest zadawalający i systematycznie się poprawia. Podmioty zapewniają bezpieczeństwo korzystania ze swoich usług poprzez postępowanie zgodne z opracowanymi procedurami, stosowanie sprzętu jednorazowego oraz prawidłowe postępowanie ze sprzętem wielokrotnego użytku.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Bieżący nadzór sanitarny w zakresie higieny dzieci i młodzieży to realizacja zadań wynikających z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tzn. nadzór nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji.

W 2024 r. pod nadzorem PSSE w Olecku znajdowały się 134 placówki: 48 placówek stałych i 86 sezonowych (turnusy wypoczynku zimowego i letniego). Przeprowadzono w nich 104 kontrole (88 kompleksowych, 16 problemowych, w tym 2 interwencyjne). Skontrolowano 48 obiektów stałych, przeprowadzając 58 kontroli, oraz 46 turnusów w trakcie akcji wypoczynku.

Kontrole planowane miały na celu ocenę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń i sprzętu używanego w placówkach, utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (w tym e-papierosów), ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii oraz ocenę obciążenia uczniów tornistrami/plecakami. Kontrole interwencyjne dotyczyły organizacji wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży w formie półkolonii bez zgłoszenia w bazie wypoczynku oraz obecności pluskiew w Internacie.

W wyniku kontroli kompleksowych obiektów wydano 7 decyzji zawierających łącznie 12 nakazów, które dotyczyły zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia elektrycznego, tj. zgodnego z Polską Normą PN-EN12464-1:2022-01 - wersja polska Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach oraz doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w salach lekcyjnych, sali gimnastycznej, pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym, szatni oraz drogi prowadzącej do wejścia głównego szkoły oraz do boiska wielofunkcyjnego:

Wydano 1 opinię dotyczącą spełnienia warunków lokalowych i sanitarnych z określeniem liczby miejsc w nowej grupie żłobkowej w istniejącym obiekcie oraz 2 opinie dotyczące spełnienia wymagań lokalowych określających w szczególności maksymalną liczbę dzieci w nowo powstałych żłobkach.

Wydano 5 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów, na umotywowane wnioski zainteresowanych. Prolongowane decyzje dotyczyły:

- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego paneli podłogowych w sali zajęć oraz drzwi z futryną kabiny ustępowej w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym;

- ✓ doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego boksów w szatni;
- ✓ zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia elektrycznego tj. zgodnego z Polską Normą PN-EN12464-1:2022-01 - wersja polska Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach w salach zajęć w 13 punktach w szkole podstawowej;
- ✓ doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego boiska do koszykówki;
- ✓ zapewnienia pomieszczeń do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych spełniających wymagania dla pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi (dotyczy to: sal dydaktycznych klasy I, III, sali komputerowej, świetlicy, szatni, biblioteki).

Wykonano nakazy decyzji administracyjnych z 2024 r. oraz z lat ubiegłych dotyczące:

- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany na korytarzu naprzeciwko sali zajęć w przedszkolu;
- ✓ sufity i ściany przy kratkach wentylacyjnych w 3 salach zajęć w przedszkolu;
- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany i sufit przy oknie w sali grupy przedszkolnej;
- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany we wnękach okiennych w 2 salach poradni psychologiczno-pedagogicznej;
- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego lamperii na korytarzu prowadzącym na półpiętro w szkole podstawowej;
- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian oraz sufit przy rurze w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym damskim oraz ścianę w rogu przy kratce wentylacyjnej w sali zajęć w liceum;
- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian nad oknami w pracowni chemiczno-biologiczno-geograficznej oraz holu w szkole podstawowej.

W 2024 r. zmiany w ewidencji nadzorowanych placówek dotyczyły:

- ✓ nowo otwartego niepublicznego żłobka zlokalizowanego w budynku wcześniej nieużytkowanym na ten cel oraz istniejącego niepublicznego przedszkola przeniesionego do nowego obiektu;
- ✓ nowo otwartego publicznego żłobka, który powstał w obiekcie, w którym wcześniej funkcjonowało niepubliczne przedszkole;
- ✓ nowo otwartego niepublicznego przedszkola zlokalizowanego w obiekcie, w którym wcześniej funkcjonowało niepubliczne przedszkole;

- ✓ nowo otwartej niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej w istniejącym obiekcie szkolnym.

Badania oświetlenia sztucznego

Podczas kontroli w placówkach sprawdzano, czy dokumenty jakimi dysponują dyrektorzy, potwierdzają zapewnienie właściwego natężenia oświetlenia elektrycznego w pomieszczeniach placówek.

W 2024 r. na podstawie wyników badań oświetlenia sztucznego wykonanych z nadzoru wydano decyzję administracyjną dotyczącą zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia elektrycznego, tj. zgodnego z Polską Normą PN-EN12464-1:2022-01 - wersja polska Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach na 13 stanowiskach pracy ucznia w szkole podstawowej.

Tygodniowy rozkład zajęć szkolnych

W 2024 roku ocenę planów lekcji z punktu widzenia zasad higieny pracy umysłowej przeprowadzono w 72 oddziałach w 8 placówkach. W 6 szkołach (22 oddziały) stwierdzono nieprawidłowości w zakresie rozkładu zajęć lekcyjnych, co zostało omówione z dyrektorami szkół, zalecono w miarę możliwości, wyeliminowanie nieprawidłowości. Najczęstszą przyczyną okazała się ograniczona dyspozycyjność nauczycieli – praca w kilku placówkach.

Dostosowanie stanowisk szkolnych do wymagań ergonomii

W zakresie oceny dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii skontrolowano 2 placówki, badania przeprowadzono w 11 oddziałach na 73 stanowiskach. W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że meble są prawidłowo zestawione (tzn. wysokość stolika odpowiada wysokości krzesła) i prawidłowo oznakowane (zgodnie z normą PN-EN 1729 - 1:2007), stan techniczny mebli jest właściwy.

*Sala lekcyjna w Szkole Podstawowej nr 2
im. Mikołaja Kopernika w Olecku.
Źródło: zdjęcie własne.*

Dożywianie

Ogółem z posiłków korzystało 1873 dzieci i młodzieży, w tym 377 z posiłków dofinansowywanych. Uczniowie posiłki spożywają w stołówkach szkolnych wyposażonych w stoliki i krzeselka. W 1 placówce posiłki wydawane są w świetlicy wiejskiej, usytuowanej blisko budynku szkoły. Część szkół posiada sklepiki szkolne, automaty do sprzedaży żywności oraz automaty z wodą pitną.

Gospodarowanie substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Cztery skontrolowane placówki posiadały substancje chemiczne i ich mieszaniny używane w pracowniach chemicznych. Lekcje odbywają się na zasadzie obserwacji przebiegu reakcji chemicznych wykonywanych przez nauczyciela. Placówki te posiadają aktualne spisy stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz karty charakterystyki. Odczynniki są właściwie oznakowane oraz zabezpieczone w zamykanych szafach lub pomieszczeniach.

Nadzór nad wypoczynkiem zimowym i letnim

Podobnie jak w latach poprzednich wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie powiatu oleckiego organizowany był w oparciu o hotele i ośrodki wypoczynkowe prowadzące działalność przez cały rok, obiekt używany okazjonalnie do wypoczynku oraz w miejscu zamieszkania w formie półkolonii. PPIS sprawuje nadzór nad wypoczynkiem letnim dzieci i młodzieży oceniając przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń i sprzętu używanego na turnusach wypoczynku dzieci i młodzieży, utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości oraz ocena przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (w tym e-papierosów).

W 2024 r. według internetowej bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej, na terenie powiatu oleckiego funkcjonowało 19 turnusów wypoczynku zimowego (dodatkowo 1 turnus niezgłoszony do bazy wypoczynku) i 66 turnusów wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. Z wypoczynku skorzystało ogółem 1739 dzieci i młodzieży (dotyczy turnusów skontrolowanych).

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem skontrolowano 46 turnusów. Wszystkie placówki zapewniały ciepłą, bieżącą wodę, dostępność do urządzeń sanitarnych, minimalne wyposażenie pokoi (łóżka, szafy, szafki nocne, półki, wieszaki, stoły i krzesła). Organizatorzy podczas trwania wypoczynku zapewnili dzieciom i młodzieży bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach.

W ramach nadzoru prowadzono również działalność edukacyjną udzielając instruktażu na temat zasad organizowania wypoczynku, wymogów bezpieczeństwa, higieny pomieszczeń, wyposażenia, racjonalnego żywienia itp.

Opieka medyczna

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami sprawowana jest przez lekarza rodzinnego w zakładach podstawowej opieki zdrowotnej. Wykonywanie świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarki odbywa się w szkołach, lecz nie zawsze w szkolnym gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Gabinetem medycznym powinna dysponować każda placówka, gdyż w ustawie *Prawo oświatowe* prawodawca zawarł zapis, że szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Na terenie powiatu oleckiego gabinety funkcjonują w 12 szkołach (SP Nr 1, SP Nr 2, SP Nr 3, SP Nr 4 w Olecku, SP w Gąskach, SP w Świętajnie, SP w Kowalach Oleckich, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wieliczkach, I LO w Olecku, ZSLiZ w Olecku, ZST w Olecku i OSW dla Dzieci Głuchych w Olecku). W pozostałych szkołach pielęgniarki korzystają z pomieszczeń zastępczych np. pokoi nauczycielskich, pedagogów, sal lekcyjnych (przeważnie są to pomieszczenia bez umywalk).

Aktywność fizyczna w placówkach

W zakresie ulepszenia infrastruktury do uprawiania aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w 1 szkole podstawowej odnotowano polepszenie infrastruktury do uprawiania sportu i rekreacji. Wykonano częściowo nakazy decyzji dotyczące doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego boisko wielofunkcyjne i bieżnię żużlową. Dodatkowo wykonano siłownię zewnętrzną oraz strefę do street workout. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego na terenie szkół powiatu oleckiego jest nadal niewystarczająca i często wymagająca napraw, przebudowy lub doposażenia. Z powodu braku infrastruktury do uprawiania aktywności fizycznej w 2 wiejskich szkołach podstawowych, w niepokojące dni zajęcia w-f prowadzone są na korytarzach szkolnych, natomiast w niepublicznym zespole szkół w Olecku w innej placówce. W 3 placówkach, niezależnie od posiadanej infrastruktury, zajęcia w-f prowadzi się na korytarzach.

Na zwiększenie aktywności fizycznej niewątpliwie duży wpływ mają zajęcia prowadzone w Hali Lega – uczniowie przede wszystkim korzystają z hali sportowej i basenu. W 2024 r. w nowopowstałych placówkach (publiczny żłobek oraz niepubliczny żłobek

i przedszkole) zapewniono dzieciom możliwość zabawy i rekreacji na świeżym powietrzu poprzez organizację własnych placów zabaw.

Boisko szkolne, siłownia zewnętrzna i urządzenia do street workout w Szkole Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku

Źródło: <https://sp4olecko.edupage.org/>

Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych

W wyniku przeprowadzanych remontów bieżących stan sanitarno-higieniczny placówek systematycznie ulega poprawie. W 2024 r. podczas kontroli kompleksowych przeprowadzonych w 42 placówkach nauczania i wychowania stwierdzono, że:

- ✓ wszystkie placówki korzystają z wody z wodociągów;
- ✓ w 6 stwierdzono brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej: korzystają z własnych oczyszczalni ścieków (4) lub zbiornika bezodpływowego (2); spowodowane to jest brakiem możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej w danej wsi;
- ✓ wszystkie posiadają ustępy wewnętrzne,
- ✓ wszystkie placówki zapewniają dostęp do ciepłej, bieżącej wody,
- ✓ zapewniono środki higieny osobistej;
- ✓ w 2 placówkach zastano niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Największe zagęszczenie w klasach zauważalne jest w 2 szkołach podstawowych miejskich oraz 1 wiejskiej. Placówki borykają się ze zbyt małą powierzchnią obiektów (zbyt mała liczba i powierzchnia sal dydaktycznych). W jednej ze szkół podstawowych miejskich, w klasach I-III, dzieci zaczynają zajęcia na zasadzie dwuzmianowości (mimo to zajęcia w obu przypadkach kończą się do godziny 15.00).

Brak wentylacji grawitacyjnej stwierdza się w pojedynczych salach lekcyjnych, wynika to z braku kanałów wentylacyjnych w budynkach, w których występują trudności

ze spełnieniem tego wymogu (budynki stare, zabytkowe, czasem przedwojenne). Tylko nieliczne placówki posiadają wentylację mechaniczną w ustępach ogólnodostępnych i w pomieszczeniach do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji. Budynki były budowane przed rokiem 2000.

Nie odnotowano zgłoszeń odnośnie występowania wszawicy i świerzbu. Otrzymano jedno zgłoszenie (podanie o interwencję) w związku z obecnością pluskiew w Internacie.

W 1 szkole podstawowej częściowo ukończono modernizację infrastruktury zewnętrznej do uprawiania sportu i rekreacji. W 3 szkołach podstawowych zakończono remonty dotyczące termomodernizacji obiektów (dotyczyły m. in. wymiany dachów, ocieplenia budynków, wykonania nowych elewacji, modernizacja przestrzeni znajdujących się w wejściu do szkół, placów przed szkołami). W 1 z budynków miejskiego zespołu szkół wykonano remont dotyczący odnowienia elewacji, remont dachu z odtworzeniem dachówki, naprawy kominów.

W skontrolowanych placówkach funkcjonują świetlice zapewniające opiekę dla dzieci oraz zapewniony jest dojazd do szkół dla dzieci. Dowożenie dzieci prowadzone było przez: 11 szkół podstawowych, 1 zespole szkół specjalnych, 1 specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym.

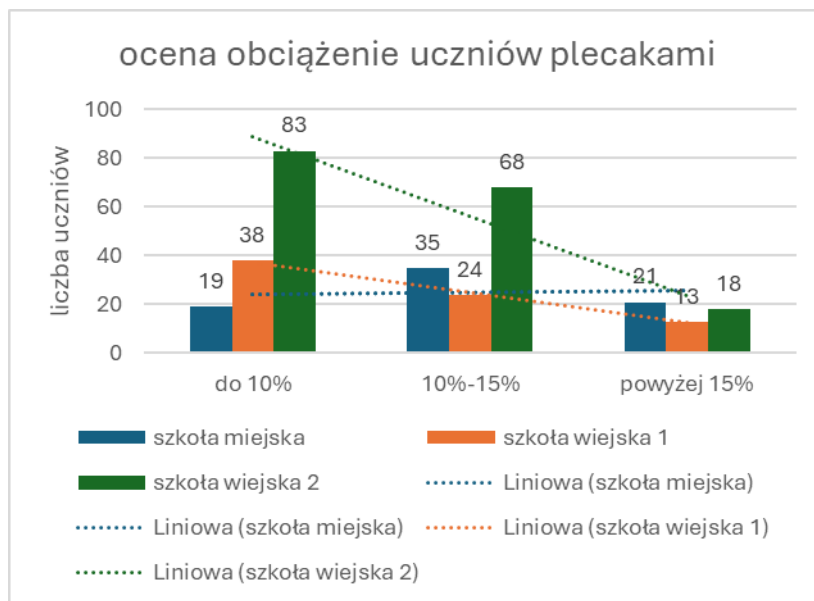

Budynek Szkoły Podstawowej im. Ignacego Krasickiego w Świątynie po termomodernizacji

Źródło: <https://spswiatajno.edu.pl/>

Inne zadania

Dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 3 placówkach (2 wiejskie i 1 miejska). Łącznie badaniu podano 319 uczniów. W trakcie bieżącej oceny za właściwy stosunek ciężaru plecaka do wagi jego użytkownika przyjęto wartość do 15%, choć metodyka przewidywała również rozpoznanie sytuacji w zakresie do 10%. Po przeprowadzeniu pomiarów stwierdzono, że waga tornistra szkolnego wyniosła do 10% masy ciała ucznia u 140 osób, u 127 dzieci waga tornistra szkolnego wynosiła 10-15% masy ciała ucznia, a u 52 osób waga tornistra szkolnego wynosiła powyżej 15% masy ciała ucznia.

Wnioski z pomiarów zostały zawarte w protokołach kontroli. Uczniom przekazano ulotki informujące o otrzymanej wadze tornistra, zawierające informacje podpowiadające, co zrobić by ją zredukować oraz jak prawidłowo go nosić. Należy zaznaczyć, że w każdej placówce powinno znajdować się miejsce do przechowywania podręczników szkolnych. Jednak pomimo zapewnienia przez dyrektorów tego typu miejsc poprzez szafki indywidualne, regały/półki w klasach, uczniowie nie pozostawiają w placówkach zbędnych pomocy dydaktycznych.

Akcja ważenia tornistrów w Szkole Podstawowej
Im. Marii Konopnickiej w Sokółkach
Źródło: zdjęcie własne.

W czasie działań kontrolnych prowadzono również wśród dyrektorów, nauczycieli oraz uczniów działania informacyjno-edukacyjne. Dotyczyły one zagadnień takich jak właściwy dobór tornistra i odpowiedniej jego wagi, ergonomii stanowisk pracy, dostosowania mebli do wymagań antropometrycznych, miejsca na pozostawienie w szkole podręczników i przyborów szkolnych, wszawicy, profilaktyki wad wzroku – aspekt oświetlenia, higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych i przerw, higieny osobistej, dostępu do wody pitnej, wentylacji oraz ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

HIGIENA KOMUNALNA

Główną działalnością Sekcji Higieny Komunalnej jest sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem w poszczególnych elementach środowiska bytowania ludzi i obiektach użyteczności publicznej poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej wobec nadzorowanych obiektów zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego. Głównymi kierunkami działania są:

1. Nadzór sanitarny nad zaopatrzeniem ludności w wodę poprzez systematyczne kontrole jakości wody oraz obiektów służących do zaopatrzenia ludności w wodę o odpowiedniej jakości zdrowotnej;
2. Nadzór nad jakością zdrowotną wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli i basenach kąpielowych;
3. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej, dążenie do zmniejszenia liczby obiektów o niewłaściwym stanie sanitarno-higienicznym,
4. Zapobieganie, likwidacja bądź minimalizacja wszelkich zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku bytowania człowieka.

Liczba ludności w powiecie

Powiat olecki obejmuje miasto Olecko oraz gminy Olecko, Kowale Oleckie, Świętajno i Wieliczki. Według danych uzyskanych z urzędów gmin powiatu oleckiego, liczba ludności w powiecie wynosi 31450, w tym:

- w mieście i gminie Olecko – 20195,
- w gminie Kowale Oleckie – 4558,
- w gminie Świętajno – 3592,
- w gminie Wieliczki – 3105.

Ogólna charakterystyka nadzorowanego terenu

Powiat olecki ma charakter rolniczo-turystyczny. Zajmuje obszar 874 km². Bazę turystyczno-wypoczynkową stanowią gospodarstwa agroturystyczne i pensjonaty na terenach wiejskich, a w mieście hotele i miejsca noclegowe. Zaplecze komunalne dla powiatu tworzą między innymi wodociągi, oczyszczalnie ścieków, stacja przeładunkowa odpadów komunalnych, sieć prywatnych przedsiębiorstw świadczących usługi mieszkańcom, zaplecze medyczne.

Pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Olecku znajdują się obiekty z różnych grup PKD. Najliczniejszą stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i obiekty noclegowe. W 2024 roku poddano kontroli: wodociągi sieciowe, obiekty odnowy biologicznej, hotele, pole biwakowe, gospodarstwa agroturystyczne oraz inne podmioty świadczące usługi noclegowe, obiekty sportowe i rekreacyjne, kąpieliska, parkingi, zakłady pogrzebowe, cmentarze, szpital, domy pomocy społecznej, środki transportu.

Liczba obiektów w ewidencji –157

Liczba wykonanych kontroli ogółem - 117

Liczba pobranych próbek do badań laboratoryjnych - 77

Liczba wydanych decyzji - 51

Liczba wydanych decyzji płatniczych - 7

Liczba wydanych postanowień - 14 (dotyczyły przewozów/wywozów zwłok/urn z zagranicy, kąpielisk, imprez masowych, środków transportu typu karawan.)

Liczba wydanych ocen jakości wody do spożycia, jakości wody basenowej i kąpielisk - 50

Ocena zaopatrzenia ludności w wodę

Zapewnienie wody do picia o odpowiedniej jakości i ilości ma istotne znaczenie dla zdrowia i warunków życia społeczeństwa, a także bezpieczeństwa sanitarnego powiatu. Woda to składnik niezbędny w codziennym życiu. Spożywanie jej jest nieodłącznym elementem dobrego i prawidłowego funkcjonowania organizmu. Nieodpowiednia jakość wody może ujemnie wpływać na zdrowie ludzkie, obniżać walory smakowe wody, a także powodować szerzenie się chorób wodopochodnych. Nadzór nad jakością wody, z uwagi na jej znaczenie, jest jednym z podstawowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Realizacja tego nadzoru w roku 2024 polegała na intensywnym, całorocznym monitoringu jakości wody oraz kontroli funkcjonowania systemu zaopatrywania miasta i wsi w wodę, a także współpracy z podmiotami wykonującymi zadania zaopatrzenia ludności w wodę.

W 2024 r. w powiecie oleckim objęto nadzorem 13 urządzeń wodociągowych, które zaopatrywały w wodę ogółem 30252 osoby. 589 osób było zaopatrywanych przez wodociągi będące pod nadzorem PSSE w Elku i PSSE w Gołdapi.

- ✓ W gminie i mieście Olecko są 2 wodociągi, które zaopatrywały w wodę 20400 osób.
- ✓ W gminie Kowale Oleckie są 4 wodociągi, które zaopatrywały 4243 osoby.
- ✓ W gminie Świątajno są 3 wodociągi, które zaopatrywały w wodę 2554 osoby.
- ✓ W gminie Wieliczki są 3 wodociągi, które zaopatrywały 3055 osób.

Stopień zwodociągowania

Stopień zwodociągowania ogółem dla terenu powiatu oleckiego na podstawie danych posiadanych przez PPIS w Olecku, a otrzymanych z gmin i od administratorów wodociągów w 2024 r. wyniósł 98,1%.

Charakterystyka wodociągów wg grup z GUS MZ-46

PPIS w Olecku objął monitoringiem 13 urządzeń wodnych:

- ✓ wodociągi o wydajności $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$ – wieś: 5 urządzeń,
- ✓ wodociągi o wydajności 101 – 1000 m^3/d : 7 urządzeń,
- ✓ wodociągi o wydajności 1001 – 10000 m^3/d : 1 urządzenie.

Wodociągi o wydajności 1001 - 10000 m^3/d

W powiecie oleckim znajduje się 1 wodociąg publiczny - wodociąg Olecko o produkcji wody wynoszącej 2130 m^3/d , który dostarczał wodę do 40 miejscowości odpowiadającą wymaganiom obowiązującego rozporządzenia. W ciągu roku nie notowano skażeń wody przeznaczonej do spożycia w tym wodociągu. PWiK Sp. z o.o. wywiązywało się z obowiązku badania wody w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z uzgodnionym z PPIS w Olecku harmonogramem poboru prób wody. Łącznie pobrano z tego wodociągu 31 prób wody do badań laboratoryjnych.

Wodociągi o wydajności 101 - 1000 m^3/d

W tej grupie znajduje się 7 wodociągów:

- wodociąg Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Olecku o wydajności 390 m^3/d ,
- wodociąg Kowale Oleckie UG o wydajności 305 m^3/d , zaopatrujący w wodę 7 miejscowości,
- wodociąg Stożne o wydajności 561 m^3/d i zaopatrujący w wodę 24 miejscowości,
- wodociąg Niemsty o wydajności 185,2 m^3/d i zaopatrujący w wodę 12 miejscowości,
- wodociąg Niedźwiedzkie o wydajności 366 m^3/d , zaopatrujący w wodę 10 miejscowości,
- wodociąg Krupin o wydajności 106 m^3/d , zaopatrujący w wodę 9 miejscowości,
- wodociąg Świętajno UG o wydajności 113,6 m^3/d , zaopatrujący w wodę 9 miejscowości.

W tej grupie obiektów pobrano ogółem 59 próby wody w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej. W ciągu roku prowadzono postępowanie administracyjne na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia w wodociągu Olecko OSM (przekroczona liczba bakterii grupy coli). Właściciel doprowadził jakość wody do obowiązujących norm. W wodociągu Stożne

stwierdzono przekroczenie mętności w wodzie przeznaczonej do spożycia. Po przeprowadzeniu działań naprawczych woda w wodociągu Stożne została doprowadzona do obowiązujących norm.

Wodociągi o wydajności $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$

W tej grupie znajduje się 5 urządzeń wodnych. Są to niewielkie wodociągi produkujące łącznie 310 m^3 wody na dobę, zarządzane przez władze gminne i spółdzielnie:

- wodociąg Lenarty o wydajności $81 \text{ m}^3/\text{d}$, zaopatrujący w wodę 4 miejscowości,
- wodociąg Świętajno Mazury o wydajności $53,3 \text{ m}^3/\text{d}$, zaopatrujący w wodę 2 miejscowości,
- wodociąg Drozdowo o wydajności $48 \text{ m}^3/\text{d}$, zaopatrujący w wodę 2 miejscowości,
- wodociąg Kowale Oleckie NOWA, o wydajności $62 \text{ m}^3/\text{d}$, zaopatrujący w wodę 1 miejscowość,
- wodociąg Kleszczewo o wydajności $65,65 \text{ m}^3/\text{d}$, zaopatrujący w wodę 8 miejscowości.

W 2024 roku w wodociągu Świętajno Mazury stwierdzono ponadnormatywne wartości bakterii grupy coli, ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C . Wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Świętajno Mazury. Właściciel niezwłocznie podjął działania naprawcze, które doprowadziły do uzyskania przydatności wody do spożycia pod kątem kwestionowanych parametrów.

W wodociągu Lenarty prowadzono postępowanie administracyjne na złą jakość wody. W sprawozdaniach badań wody stwierdzono przekroczenia bakterii grupy coli i ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C i manganu. Właściciel wodociągu przeprowadził skuteczne działania naprawcze i doprowadził jakość wody do obowiązujących norm.

W 2024 r. w wodociągu Kleszczewo stwierdzono przekroczenie manganu i żelaza. Właściciel wodociągu niezwłocznie przeprowadził działania naprawcze i doprowadził jakość wody do obowiązujących norm.

W ciągu roku właściciele wodociągów prowadzili wewnętrzne kontrole jakości wody zgodne z wcześniej ustalonym z PPIS w Olecku harmonogramem poboru prób wody do badań laboratoryjnych. W tej grupie obiektów pobrano ogółem 25 prób wody w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej. W 2024 r. z wodociągów nadzorowanych przez PPIS w Olecku w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia pobrano ogółem 115 prób wody. PPIS w Olecku w ciągu roku wydał 39 ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Imienny wykaz stwierdzonych mikrobiologicznie zanieczyszczeń wody w wodociągach

W 2024 roku PPIS w Olecku stwierdził mikrobiologiczne zanieczyszczenia wody w wodociągach:

- ✓ Świętajno Mazury, zarządzanym przez Prezesa Spółdzielni „Mazury” - przekroczenia bakterii grupy coli i ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C,
- ✓ Lenarty, zarządzanym przez Prezesa Spółdzielni „Mazury” - przekroczenia bakterii grupy coli, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22° C i manganu,
- ✓ Olecko OSM, wodociąg zakładowy - przekroczenia bakterii grupy coli.

Wykaz miejscowości, w których występują braki wody

Na terenie Powiatu oleckiego nie stwierdza się miejscowości, w których występują długoterminowe braki wody.

Rozbudowa sieci wodociągowej

Na podstawie informacji uzyskanych z urzędów gmin w 2024 roku w powiecie oleckim rozbudowywano następujące sieci wodociągowe:

1. Gmina Świętajno:

- ✓ wodociąg Świętajno UG – dobudowano 6,7 km sieci wodociągowej, podłączono miejscowości Krzywe i Zalesie,
- ✓ wodociąg Niedźwiedzkie – dobudowano 2,52 km sieci wodociągowej w miejscowości Niedźwiedzkie.

Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli

W sezonie kąpieliskowym 2024 w powiecie oleckim funkcjonowały 2 kąpieliska, zlokalizowane na terenie miasta Olecko. Na podstawie sprawozdań z badań wody powierzchniowej PPIS w Olecku wydał 8 bieżących ocen o przydatności wody do kąpeli i 2 sezonowe oceny jakości wody.

Jakość wody pod względem mikrobiologicznym i fizyko-chemicznym we wszystkich badaniach odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia. Kąpielisko Szyjka na koniec sezonu kąpielowego uzyskało ocenę jakości wody doskonałą, a Kąpielisko Skocznia otrzymało ocenę dobrą.

PPIS w Olecku pragnie zwrócić uwagę na sytuację notorycznego tworzenia miejsc rekreacji wodnej, które powstają bądź istnieją samoczynnie na terenie gmin, a nie posiadają statusu kąpieliska czy też miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli. W opinii

publicznej te tereny funkcjonują jako popularne miejsca wypoczynku wodnego. Takie formy relaksu stwarzają szczególne zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających. W trosce o bezpieczeństwo wypoczynku nad wodą zaplanowano na 2025 r. kontynuację skierowanych do władz miasta i powiatu działań promocyjnych mających na celu utrzymanie istniejących kąpielisk w kolejnych sezonach i otwieranie nowych kąpielisk.

Woda na pływalni

W powiecie oleckim funkcjonuje jedna pływalnia kryta zarządzana przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olecku. Właściciel przeprowadzał badanie wody na pływalni zgodnie z ustalonym z PPIS w Olecku harmonogramem poboru prób wody i terminowo dostarczał sprawozdania z badań oraz zamieszczał aktualne wyniki badań z kontroli wody na stronie internetowej MOSiR w Olecku oraz na terenie obiektu, przy wejściu na pływalnię.

W grudniu 2024 roku wszczęto postępowanie administracyjne na jakość wody niecki jakuzzi ze względu na ponadnormatywną zawartość chloroformu i na jakość wody wprowadzanej do niecki basenu sportowego z systemu cyrkulacji po stwierdzeniu przekroczenia ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C. Właściciel niezwłocznie podjął działania naprawcze, które kontynuował w 2025 r.

Gospodarka ściekowa

Nieodpowiednio zorganizowana gospodarka ściekowa przy jednoczesnym dosyć wysokim stopniu zwodociągowania terenu, może stwarzać zagrożenie dla środowiska naturalnego i zdrowia ludzi. Ścieki bytowe z miejscowości nieskanalizowanych w najlepszym razie są gromadzone w przydomowych zbiornikach bezodpływowych, a następnie wywożone do pobliskich oczyszczalni. Według danych uzyskanych przez PPIS w Olecku od urzędów gmin najczęstszym zapleczem dla gospodarki ściekowej w gminach są przydomowe zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków. Miasto Olecko jest w pełni skanalizowane.

Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej

Domy pomocy społecznej i inne placówki zapewniające całodobową opiekę

W 2024 r. PPIS w Olecku przeprowadził kontrole kompleksowe w 2 domach pomocy społecznej, w dziennym domu seniora, zakładzie opiekuńczo-leczniczym oraz w szpitalu. Podczas tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach kontroli urzędowej pobrano próby wody do badań w kierunku bakterii *Legionella* w sieciach instalacji wewnętrznej ciepłej wody użytkowej w DPS JAWOR dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych w Markowskich, DPS "Zacisze" w Kowalach Oleckich oraz w szpitalu OLMEDICA Sp. z o. o. w Olecku. W DPS „Zacisze” w Kowalach Oleckich woda nie spełniała wymagań rozporządzenia pod względem obecności bakterii *Legionella*. PPIS w Olecku decyzją administracyjną nakazał przeprowadzić skuteczne działania naprawcze i doprowadzić jakość ciepłej wody użytkowej pod względem mikrobiologicznym do wartości wymaganych w rozporządzeniu.

Baza noclegowa

Pod nadzorem sanitarnym w grupie obiektów noclegowych znajdują się hotele, miejsca noclegowe, ośrodki wypoczynkowe i agroturystyki, które poddawane są kontroli przed sezonem turystycznym i w trakcie jego trwania. W 2024 r. w tych obiektach przeprowadzane były kontrole kompleksowe. Właściciele w swoich obiektach podjęli niezbędne działania w celu zachowania reżimu sanitarnego przy świadczeniu usług noclegowych. Stan sanitarny kontrolowanych obiektów noclegowych nie budził zastrzeżeń. W ciągu roku nie wpłynęły wnioski z prośbą o interwencję w tych obiektach.

Obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała

Do tej grupy obiektów zaliczane są zakłady kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej i inne obiekty beauty, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu. W 2024 roku przeprowadzono kontrole kompleksowe, podczas których sprawdzano stan higieniczno-sanitarny i zdrowotny obiektów. W tej grupie w 1 obiekcie świadczącym usługi kosmetyczne stwierdzono nieprawidłowości, za które właściciela obiektu ukarano mandatem.

Obiekty służące rekreacji i uprawianiu sportów

W 2024 r. kontrolą objęto obiekty sportowe takie jak: kompleks boisk sportowych, stadion, korty tenisowe oraz kąpieliska. Stan sanitarno-higieniczny tych obiektów nie budził zastrzeżeń. Tereny były dobrze utrzymane, czyste, a sprzęty w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego

PPIS w Olecku nadzoruje środki transportu do przewozu zwłok. W 2024 roku dokonano kontroli 2 nowych samochodów typu karawan, których stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

PPIS w Olecku w 2024 r. wydał 32 decyzje ekshumacyjne i 8 postanowień na sprowadzenie zwłok/urny z prochami ludzkimi z zagranicy.

PPIS w Olecku nadzoruje przebieg ekshumacji, które wykonywane są przez firmy pogrzebowe. Podczas przeprowadzonych 13 kontroli doraźnych sprawdzane było przestrzeganie obowiązujących przepisów i stosowanie odpowiednich zabezpieczeń pracowników wykonujących ekshumacje. Podczas 1 kontroli stwierdzono nieprawidłowości, za które na właściciela firmy pogrzebowej dokonującej ekshumacji nałożono decyzję płatniczą.

Postępowanie z odpadami medycznymi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego

W obszarze postępowania z odpadami medycznymi PPIS w Olecku prowadzi nadzór nad ich gospodarowaniem w szpitalu, domach pomocy społecznej, salonach kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej, przy świadczeniu usług pogrzebowych. Podczas kontroli sprawdzane są podpisane umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych i karty odbioru odpadu niebezpiecznego. W tym obszarze nieprawidłowości nie stwierdzono.

HIGIENA PRACY

Głównym kierunkiem działań podejmowanych w roku 2024 przez Sekcję Higieny Pracy PSSE w Olecku było prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy oraz zachowanie bezpieczeństwa chemicznego poprzez nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami kosmetycznymi, produktami biobójczymi, i prekursorami narkotyków, a także przeciwdziałanie narkomanii poprzez sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Ilość nadzorowanych zakładów i zatrudnienie

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Olecku znajdują się 184 zakładów pracy oraz podmiotów zajmujących się obrotem chemikaliami i produktami kosmetycznymi (sklepy). Lista podmiotów będących w ewidencji jest co roku weryfikowana oraz zmienia się na skutek przekształceń, upadłości bądź tworzenia się nowych jednostek gospodarczych, a także w oparciu o ocenę narażenia zawodowego.

Tabela Nr 3 Zakłady objęte nadzorem według ewidencji prowadzonej przez Sekcję Higieny Pracy PSSE w Olecku.

Rok	Liczba zatrudnionych w nadzorowanych zakładach	Liczba zakładów pracy objętych nadzorem według ewidencji				
		Ogółem	do 9 osób	10-49	50-249	250 i więcej
2023 r.	5459	186	103	62	18	3
2024 r.	5475	184	102	62	17	3

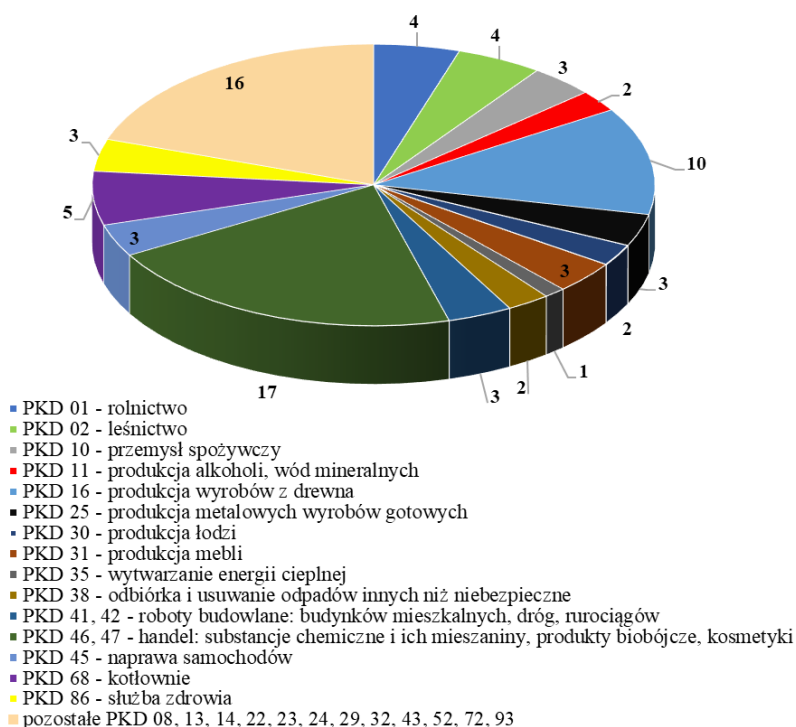
W strukturze wielkości zakładów w powiecie oleckim przeważają zakłady małe zatrudniające do 49 pracowników, stanowią one 89,7% wszystkich obiektów, a 1,6% stanowią zakłady zatrudniające powyżej 250 osób (3 zakłady).

Najwyższe zatrudnienie można zaobserwować w zakładach zajmujących się produkcją mebli (PKD 31 – 1321 osób), produkcją łodzi (PKD 30 - 835 osób), produkcją wyrobów z drewna (PKD 16 – 562 osoby) oraz podmioty wykonujące działalność leczniczą (PKD 86 - 478 osób).

Działalność kontrolna oraz postępowanie administracyjne i egzekucyjne

W 2024 roku pracownicy Sekcji Higieny Pracy w zakresie oceny realizacji wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy, oceny warunków pracy i narażenia zawodowego, stosowania i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, udostępniania na rynku produktów biobójczych, produktów kosmetycznych oraz środków zastępczych przeprowadzili ogółem 87 kontroli w 80 podmiotach.

Struktura przeprowadzonych kontroli w 2024 r.

Największa kontroli zostało przeprowadzonych w obiektach zajmujących się handlem chemikaliami oraz w zakładach zajmujących się produkcją drewna.

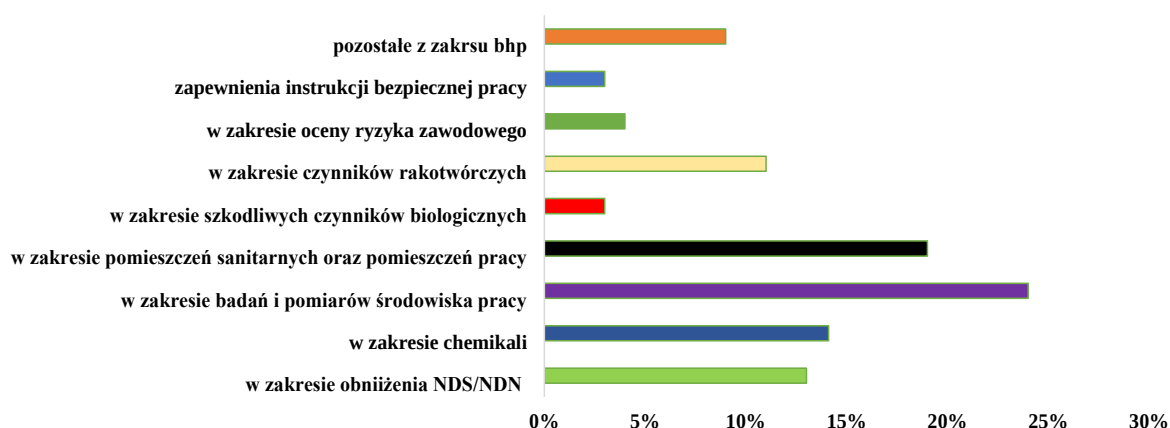
W wyniku stwierdzonych naruszeń przepisów sanitarnych PPIS w Olecku w 2024 r. wydał 18 decyzji administracyjnych zawierających 70 nakazów, 2 decyzje zmieniające termin decyzji, wystawiono 1 upomnienie oraz wydano 24 decyzje płatnicze.

Nakazy występujące w decyzjach administracyjnych najczęściej dotyczyły:

- ✓ niespełnienia obowiązków wynikających z przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin: opracowania i udostępnienia pracownikom, do stałego korzystania, stanowiskowych instrukcji stosowania, postępowania z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami; opracowania oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej narażenie pracowników na czynniki chemiczne stwarzające zagrożenie; założenia spisu substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie stosowanych

- w działalności zawodowej, zapewnienia kart charakterystyki dla stosowanych mieszanin;
oznakowania miejsca wykonywania impregnacji drewna i zbiornika z mieszaniną;
- ✓ braku badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy;
 - ✓ obniżenia do obowiązujących normatywów higienicznych najniższych dopuszczalnych stężeń (NDS) pyłów drewna, najniższych dopuszczalnych natężeń (NDN) hałasu, NDN drgań mechanicznych o oddziaływaniu miejscowym oraz przedstawienia programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas;
 - ✓ niespełnienia obowiązków wynikających z przepisów dotyczących czynników rakotwórczych: założenia i prowadzenia na bieżąco rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze, zapewnienia wykonania badań i pomiarów pyłu drewna, uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym;
 - ✓ szkodliwych czynników biologicznych: dokonania oceny ryzyka zawodowego uwzględniającego występowanie szkodliwych czynników biologicznych;
 - ✓ doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, znajdujących się w nich urządzeń oraz pomieszczeń pracy;
 - ✓ opracowania/uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą;
 - ✓ opracowania i udostępnienia pracownikom do stałego korzystania instrukcji bezpiecznej pracy;
 - ✓ zapewnienia odzieży i obuwia roboczego pracownikom.

Odsetek stwierdzonych nieprawidłowości nadzorowanych zakładach

Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego

Obrazem warunków pracy są wyniki badań czynników szkodliwych dla zdrowia (fizycznych i chemicznych). Prowadzone przez PPIS w Olecku działania polegały na nadzorze i monitorowaniu poziomu stężeń i natężeń (NDS/N) czynników szkodliwych dla zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy.

Przeprowadzone badania i pomiary środowiska pracy wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń (NDS/N) czynników szkodliwych dla zdrowia w 10 zakładach, w których narażonych było 232 osoby. Największa liczba osób narażonych dotyczy czynników fizycznych: hałasu – 231 osób, drgań mechanicznych – 1 osoba. Przekroczenia NDN hałasu występują w 1 zakładzie usług leśnych, w 6 zakładach produkcji wyrobów z drewna i mebli, w 1 zakładzie odlewni żeliwa, w 1 zakładzie produkującym łodzie oraz w 1 zakładzie produkującym wyroby z betonu. Ponadto w 1 zakładzie stwierdzono przekroczenia NDS styrenu oraz NDS pyłu drewna - narażone 2 osoby. W zakładach tych poprawiono warunki pracy poprzez obniżenie krotności NDS do obowiązujących normatywów higienicznych.

W stosunku do roku poprzedniego liczba osób pracujących w przekroczeniach najwyższych dopuszczalnych natężeń i stężeń (NDN/S) zmniejszyła się o 172 osoby. W zakresie hałasu poprawiono warunki pracy 169 osobom, w zakresie pyłu – 3 osobom, w zakresie styrenu – 1 osobie.

Tabela Nr 4 Zestawienie zakładów i zatrudnionych pracujących w przekroczeniach (NDS/N) czynników szkodliwych dla zdrowia.

Rok	Czynniki szkodliwe	Ilość zakładów	Liczba osób narażonych	Krotność NDS(N) od - do
2022	Pył	0	0	
	Hałas	11	410	1,05-9,62
RAZEM		11	410	
2023	Pył	1*	3	1,13-1,4
	Hałas	9	400	1,02-4,5
	Czynniki chemiczne: styren	1*	1	1,18
RAZEM		10*	404	
2024	Hałas	10*	231	1,02-741
	Drgania mechaniczne	1*	1	2,73
RAZEM		10*	232	

*narażenie na 2 czynniki szkodliwe występuje w 1 zakładzie pracy.

Poprawę warunków pracy uzyskano poprzez wdrożenie przez pracodawców działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas oraz usprawnieniu systemu wentylacji.

Zakłady o szczególnych zagrożeniach zawodowych

Pod nadzorem PSSE w Olecku znajduje się 39 zakładów pracy o szczególnych zagrożeniach zawodowych. Są to zakłady, gdzie występuje narażenie na działanie substancji chemicznych, i ich mieszanin, czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy bądź takie, w których czynniki szkodliwe przekraczają więcej niż pięciokrotnie wartości stężeń i natężeń (NDS/N).

Wśród zakładów o szczególnym zagrożeniu znajduje się:

- ✓ jeden zakład, w którym stwierdzono wyłącznie duże przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu na stanowisku pracy: krotność NDN hałasu – 7,41; 10 osób narażonych;
- ✓ 38 zakładów zatrudniających pracowników w narażeniu na czynniki rakotwórcze lub substancje reprotoksyczne (tabela nr 3).

W porównaniu do roku 2023 liczba zakładów o szczególnym zagrożeniu zwiększyła się o 2 zakłady, co związane jest ze wskazaniem w wykazie substancji reprotoksycznych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1126). Substancja reprotoksyczna oznacza substancję lub mieszaninę, która spełnia kryteria klasyfikacji jako czynnik działający szkodliwie na rozrodczość kategorii 1A lub 1B, określony w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008. Podobnie jak w przypadku czynników rakotwórczych lub mutagennych, substancje reprotoksyczne wzbudzają szczególnie duże obawy, ponieważ mogą mieć poważne i nieodwracalne skutki dla zdrowia pracowników i ich potomstwa.

Substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym

W 2024 r. było zaewidencjonowanych 38 zakładów pracy, w których występują czynniki rakotwórcze. Liczba osób narażonych lub pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym, substancją reprotoksyczną wyniosła 1390 osób.

W powiecie oleckim pracownicy wykonują prace związane z:

- ✓ narażeniem na pył drewna (82%): pracownicy obróbki drewna, produkcji mebli;
- ✓ narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy (7%): pracownicy odlewni żeliwa, spawacze, pracownicy kotłowni oraz pracownicy żwirowni;
- ✓ formaldehydem (6%): pracownicy szpitala;
- ✓ narażeniem na wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, obecne w sadzy węglowej, smołach węglowych i pakach węglowych (0,5%): kominiarze, pracownicy odlewni żeliwa;
- ✓ promieniowaniem jonizującym (1%): pracownicy szpitala;
- ✓ niskowrzącą benzyną niespecyfikowaną (2%): pracownicy policji, straży pożarnej, pracownicy obsługi stacji paliw;
- ✓ substancjami reprotoksycznymi (3%) - tlenek węgla, fenoloftaleina, chloramphenicol dekahydrat tetraboranu sodu: pracownicy zatrudnieni przy spawaniu, obsłudze pieców węglowych, przy badaniach mikrobiologicznych.

Tabela Nr 5 Wykaz zakładów stosujących substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Lp.	Substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym	Liczba osób narażonych	Liczba osób będących w kontakcie z czyn. Rakotwórczymi	Liczba zakładów w ewidencji
1.	prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy	16	82	17
2.	prace związane z narażeniem na pyły drewna	1135	2	15
4.	prace związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych aromatycznych węglowodorów obecnych w sadzy węglowej, smołach węglowych i pakach węglowych	0	5	2
5.	promieniowanie jonizujące	0	14	1
6.	formaldehyd	0	89	3
7.	niskowrząca benzyna niespecyfikowana	0	32	2
8.	tlenek węgla (CAS: 630-08-0)	18	9	4
9.	fenoloftaleina (CAS: 77-09-8)	0	4	1
10.	chloramphenicol (CAS: 56-75-7)	0	4	1
11.	dekahydrat tetraboranu sodu (CAS: 1303-96-4)	0	10	2
	Suma	1163*	227*	38*

*w zakładach zatrudnieni są pracownicy narażeni/będący w kontakcie na więcej niż 2 czynniki

W 2024 r. skontrolowano 29 zakładów, w których prowadzony jest nadzór nad czynnikami rakotwórczymi. PPIS w Olecku wydał 4 decyzje administracyjne, które zostały wykonane w całości.

W roku 2024 do PPIS w Olecku wpłynęły 2 zgłoszenia prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest (czynnik rakotwórczy) od podmiotów spoza powiatu oleckiego. Przeprowadzono 1 kontrolę prowadzenia prac z azbestem w miejscu wskazanym w zgłoszeniu.

Szkodliwe czynniki biologiczne w miejscu pracy

W 2024 r. było zaewidencjonowanych 79 zakładów pracy, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. Są to podmioty wykonujące działalność leczniczą, w tym laboratoria diagnostyczne nadleśnictwa, ZUL-e, zakłady produkujące żywność, gospodarstwa rolne, zakłady ogólnobudowlane, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, zakłady zajmujące się przetwórstwem drewna, zakład zajmujący się poborem, uzdatnianiem i dostarczaniem wody, oczyszczaniem ścieków oraz oczyszczaniem terenów zielonych i sprzątaniem. Skontrolowano 29 obiektów, w których narażonych jest 628 osób na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do drugiej grupy zagrożenia i 446 osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do trzeciej grupy zagrożenia.

Przeprowadzono ogółem 30 kontroli. W 2 zakładach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie czynników biologicznych, które dotyczyły braku oceny ryzyka zawodowego uwzględniającego występowanie szkodliwych czynników biologicznych. Wydano 2 decyzje administracyjne, 1 została wykonana w całości.

W placówkach wykonujących działalność medyczną występuje narażenie w szczególności na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do drugiej i trzeciej grupy zagrożenia. Działania prewencyjne i ochronne pracodawców polegają na systematycznym przeprowadzaniu badań okresowych pracowników, stosowaniu ochron osobistych (rękawic ochronnych, półmasek, fartuchów), używaniu sprzętu jednorazowego użytku, stosowaniu środków do utrzymywania higieny osobistej oraz środków dezynfekcyjnych, przeprowadzaniu sterylizacji, przestrzeganiu zasad czystości i higieny w miejscu pracy, niezwłocznym opatrywaniu ran, szerzeniu oświaty zdrowotnej, stosowaniu szczepień ochronnych przeciw WZW B. W 2024 r. przeprowadzono 3 kontrole, podczas przeprowadzonych kontroli w 1 podmiocie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Substancje chemiczne i mieszaniny

Na terenie działalności PSSE w Olecku jest zaewidencjonowany 1 producent substancji chemicznej - alkoholu etylowego, w 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Brak jest importerów wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach.

W 2024 r. zaewidencjonowanych było 4 dalszych użytkowników: formulatorów mieszanin chemicznych, którzy produkowali mieszaniny i wykorzystywali je w działalność zawodowej, dostarczali je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom. Wprowadzane do obrotu mieszaniny chemiczne to:

- ✓ alkohol etylowy skażony biopaliwem;
- ✓ mieszanka betonowa;
- ✓ hydroizolacyjna masa asfaltowa.

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy było 31 dystrybutorów mieszanin chemicznych: sklepy ogólnobudowlane, stacje paliw, sklepy z artykułami dla rolnictwa, sklepy ogrodnicze, sklepy spożywczo-przemysłowe, sklepy motoryzacyjne. Są to głównie małe przedsiębiorstwa. Karty charakterystyk przekazywane są użytkownikom profesjonalnym wraz ze sprzedawanymi produktami chemicznymi lub przekazywane drogą elektroniczną.

Na terenie działalności PSSE w Olecku zaewidencjonowanych było 100 zakładów, które w działalności zawodowej stosowały substancje chemiczne i ich mieszaniny, a nie były formulatorami (co stanowi około 54 % zakładów będących w ewidencji).

W ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono 52 kontrole sanitarne, w tym 1 kontrolę u producenta, 3 kontrole u formulatorów, 5 kontrole u dystrybutorów oraz 43 kontrole u stosujących substancje i ich mieszaniny.

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, Rozporządzenia REACH 1907/2006 i Rozporządzenia nr 1272/2008 (CLP).

Podczas 7 kontroli stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w wyniku których wydano 5 decyzji administracyjnych. Naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin dotyczyły m. in.:

- ✓ braku udostępnionych pracownikom do stałego korzystania aktualnych instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczących pracy z mieszaninami chemicznymi;

- ✓ braku spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie;
- ✓ braku kart charakterystyk dla mieszanin stosowanych w działalności zawodowej;
- ✓ braku informacji w języku polskim na etykietach mieszanin chemicznych;
- ✓ braku oznakowania miejsca wykonywania impregnacji drewna i zbiornika z mieszaniną do impregnacji drewna;
- ✓ braku środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego;
- ✓ nieprawidłowości w zakresie oznakowania mieszanin zawierających diizocyjaniany;
- ✓ braku lub niezgodnej z obowiązującymi przepisami kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszaniny chemicznych.

W 2024 r. pracownicy Sekcji Higieny Pracy realizowali zharmonizowany projekt REF-12 dotyczący kontroli zgodności importowanych substancji, ich mieszanin oraz wyrobów. Kontrolę przeprowadzono w 1 podmiocie, importującym substancję chemiczną bezpośrednio od dostawców mającym siedzibę poza Unią Europejską za pośrednictwem „wyłącznego przedstawiciela” mającego siedzibę w UE, który dokonał rejestracji substancji.

Podczas przeprowadzonych kontroli pracownicy Sekcji Higieny Pracy informowali przedsiębiorców o zmianach w przepisach dotyczących formatu kart charakterystyki oraz poprawności oznakowania opakowań.

Produkty biobójcze

W roku 2024 w powiecie oleckim brak było podmiotów odpowiedzialnych za pierwsze wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego. Zaewidencjonowanych jest 25 sklepów zajmujących się sprzedażą produktów biobójczych, w których przeprowadzono ogółem 14 kontroli w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły głównie nadzoru nad dezynfektantami i algicydami (produkty biobójcze grupy produktowej PT 2) stosowanymi do dezynfekcji i zabezpieczania basenów kąpielowych, kontroli rodentycydów i insektycydów (produkty biobójcze grupy produktowej PT 14 i 18) stosowanych do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń i zabudowań, kontroli produktów biobójczych zawierających w składzie substancje czynne fosforek glinu lub magnezu, a także kontroli produktów biobójczych - rodentycydów, pod kątem realizacji wymogu udostępniania na rynku produktów przeznaczonych do stosowania przez użytkowników profesjonalnych.

Ocenie poddano ogółem 99 produktów dostępnych w sprzedaży stacjonarnej. Podczas 4 kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie udostępniania produktów biobójczych: zakwestionowano 14 produktów. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie udostępniania na rynku produktów biobójczych po upływie daty ważności oraz nieodpowiedniego oznakowania. Podczas kontroli przedsiębiorcy usunęli z półek oraz zabezpieczyli zakwestionowany asortyment chemiczny, a następnie zwrócili produkty lub przekazali do utylizacji. Decyzji administracyjnych nakazujących wycofanie z obrotu produktów biobójczych nie wydawano.

W zakresie stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych przeprowadzono ogółem 20 kontroli. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Prekursory narkotyków kategorii 2 i 3

W 2024 r. na terenie działalności PSSE w Olecku brak było wprowadzających do obrotu prekursorów narkotyków kat. 2 i kat. 3. Zaewidencjonowanych jest 13 zakładów, które w swojej działalności zawodowej stosują prekursory narkotyków:

- ✓ aceton – prekursor kategorii 3 wykorzystywany do mycia, czyszczenia narzędzi, lamp UV, elementów laminowanych, odtłuszczania powierzchni;
- ✓ kwas solny – prekursor kategorii 3 stosowany jest do regeneracji kolumn wody demineralizowanej, do badań analitycznych;
- ✓ nadmanganian potasu – prekursor kategorii 2 wykorzystywany do redukcji manganu w wodzie surowej;
- ✓ kwas siarkowy - prekursor kategorii 3 stosowany do zakwaszania zacierów przy produkcji etanolu, korektor wody basenowej.

W ramach nadzoru nad prekursorami przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych, podczas których nieprawidłowości nie stwierdzono.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomani na terenie powiatu oleckiego prowadzony jest monitoring obecności w obrocie środków zastępczych lub produktów, co do których zachodziło podejrzenie, że mogą być środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

W ramach nadzoru nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi przeprowadzono 1 kontrolę, podczas której zwracano uwagę na sprzedaż

asortymentu opierającego się na produktach zawierających w szczególności kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego (*Amanita muscaria*). Na terenie powiatu oleckiego w 2024 roku nie stwierdzono podmiotów wprowadzających do obrotu środki zastępczych/nowe substancje psychoaktywne.

W celu ograniczania zagrożeń, jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, w tym podejmowania działań w zakresie wczesnego ostrzegania, na bieżąco prowadzony jest rejestr zatruc środków zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi (SMIOD). W 2024 r. kontynuowano współpracę z placówkami leczniczymi z powiatu oleckiego w zakresie powiadamiania PPIS w Olecku o podejrzeniu zatrucia środkami zastępczymi (nowymi substancjami psychoaktywnymi). W 2024 r. wpłynęło 1 zawiadomienie dotyczące zatrucia benzodiazepinami i THC (kobieta - 30 lat).

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olecku zamieszczony jest odnośnik do strony internetowej, na której można znaleźć raport GIS dotyczący środków zastępczych.

Produkty kosmetyczne

Na terenie powiatu oleckiego nie występują producenci oraz podmioty konfekcjonujące produkty kosmetyczne.

W roku 2024 w powiecie oleckim zaewidencjonowanych było 11 sklepów zajmujących się sprzedażą detaliczną produktów kosmetycznych. W 4 obiektach przeprowadzono ogółem 5 kontroli w zakresie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy kontrolowali będące w sprzedaży produkty kosmetyczne pod kątem zgodności z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 oraz ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych, w szczególności oznakowanie, przestrzeganie zakazu stosowania w produktach kosmetycznych substancji: pirytionianu cynku, butylphenylu metylopropionalu (lilia).

W 1 podmiocie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ✓ na opakowaniach 8 produktów kosmetycznych wykaz składników Ingredients został zaklejony naklejką;
- ✓ na opakowaniu jednostkowym 2 produktów kosmetycznych stwierdzono brak zapisów dotyczących środków ostrożności w języku polskim.

Zakwestionowane produkty zostały usunięte z półek hali sprzedaży i przeniesione do pomieszczenia magazynowego. Następnie zostały zwrócone do przedstawiciela i wymienione na nowe właściwie oznakowane.

Decyzji administracyjnej nie wydawano, nieprawidłowości zostały usunięte.

W 2024 r. nie pobierano próbek kosmetyków do badań laboratoryjnych. Nie wystawiono mandatów karnych.

Choroby zawodowe

Jednym z ważniejszych elementów w działalności pionu higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest kontrola warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Praca w warunkach szkodliwych lub niewłaściwy sposób wykonywania pracy mogą być przyczyną chorób zawodowych.

W 2024 r. do PSSE w Olecku wpłynęło 8 zgłoszeń dotyczących podejrzeń chorób zawodowych, sporządzono 8 kart oceny narażenia zawodowego w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych, przeprowadzono 1 kontrolę w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych.

Liczba zgłoszeń w 2019 r. wyniosła 10; w 2020 r. – 5; w 2021 r. – 1; w 2022 r. – 7, 2023 r. – 6; 2024 r. – 8.

PPIS w Olecku wydał 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową, które dotyczyły chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw, wymienionych w poz. 26 wykazu chorób zawodowych: borelioza oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie.

Tabela Nr 6 Choroby zawodowe stwierdzone w latach 2019-2024

Rok	Borelioza (choroba z Lyme)	Inne choroby	Razem
2019	7	1	8
2020	8	0	8
2021	2	0	2
2022	1	0	1
2023	4	0	4
2024	3	0	3

Choroby zawodowe najczęściej stwierdzano w zakładach sklasyfikowanych w PKD jako:

- rolnictwo (uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt);
- leśnictwo i pozyskiwanie drewna.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy udzielali informacji osobom zainteresowanym, które zgłaszały się do PSSE w Olecku o procedurach związanych z ubieganiem się o stwierdzenie choroby zawodowej.

Działania profilaktyczne i promocja zdrowia

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Olecku dbali o podniesienie poziomu świadomości pracodawców i pracowników w zakresie zagrożeń występujących w środowisku pracy, w szczególności dotyczących narażenia na chemikalia, hałas, czynniki rakotwórcze, substancje reprotoksyczne, czynniki biologiczne. Informowano również o szkodliwościach dla zdrowia wynikających z używania tytoniu oraz konsekwencjach prawnych wynikających z nieutworzenia miejsca pracy wolnego od dymu tytoniowego. Udzielano informacji w zakresie narażenia na radon w pomieszczeniach pracy oraz znaczenia przeprowadzania pomiarów radonu.

Na stronie internetowej PSSE w Olecku oraz mediach społecznościowych (Facebook) publikowano materiały edukacyjne dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa pracy i produktów kosmetycznych. Promowano również kampanię „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”.

Wnioski ze sprawowanego nadzoru

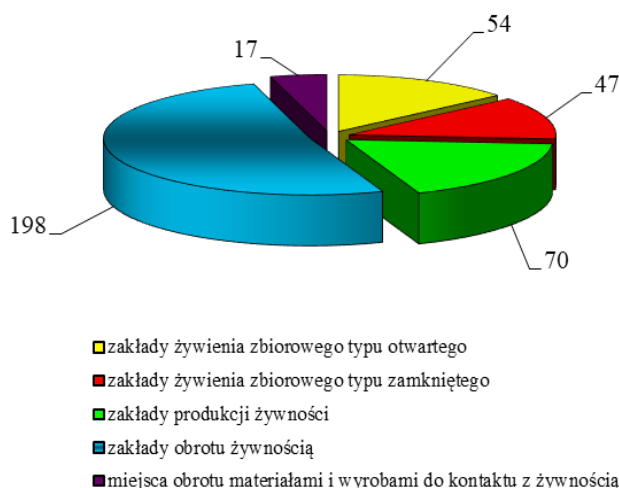
Poprawę warunków pracy w zakładach uzyskano poprzez wyegzekwowanie wykonania badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, wyeliminowania przekroczeń poziomu stężeń i natężeń (NDS/N) czynników szkodliwych dla zdrowia, usunięcia nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych, opracowania oceny ryzyka zawodowego, doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

W zakresie nadzoru nad chemikaliami zaobserwowano podniesieniem poziomu wiedzy na temat szkodliwości środków chemicznych stosowanych w zakładach pracy oraz znaczną poprawę jakości merytorycznej kart charakterystyk opracowywanych i dostarczanych przez producentów chemikaliów.

HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

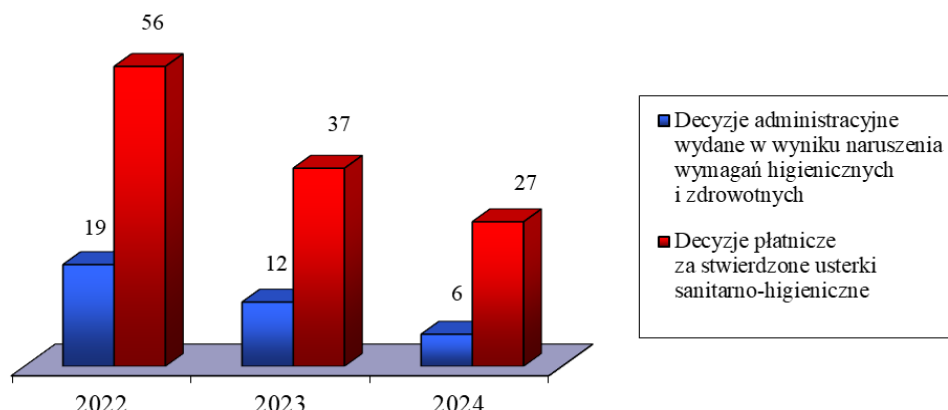
Głównym celem działalności Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku jest czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego i realizację zadań wynikających z obowiązujących przepisów prawnych. W 2024 roku Sekcja HŻ objęła nadzorem 386 zakładów, w tym 369 obiektów żywnościowo-żywnościowych i 17 miejsc obrotu materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością. W trakcie przeprowadzonych kontroli sanitarnych weryfikowano przestrzeganie w zakładach przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w tym przepisów prawa żywnościowego, dotyczących warunków produkcji, magazynowania, transportu i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego, a także warunków obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Rodzaje obiektów objętych nadzorem w 2024 r. według ich liczności

W 386 nadzorowanych obiektach przeprowadzono 230 kontroli sanitarnych, w tym 20 kontroli interwencyjnych, z czego 9 w związku z informacją od konsumentów oraz 7 w ramach systemu RASFF (Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt). Wystawiono 84 decyzji administracyjnych, w tym 6 decyzji wydano w wyniku naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych. Za stwierdzone usterki sanitarno-higieniczne wystawiono 27 decyzji płatniczych na sumę 1931 zł. Na osobę winną zaniedbań sanitarnych w obiekcie żywieniowym nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego.

**Rodzaje decyzji wydanych w latach 2022-2024 r.
przez Sekcję HŻ wg ich liczebności**

Zagadnienia tematyczne realizowane w 2024 roku:

- ✓ nadzór nad sposobem i poprawnością zagospodarowania towaru niesprzedanego, tj. pieczywa i wyrobów ciastkarskich w zakładach produkcji i obrotu,
- ✓ weryfikacja dowodów działań przeprowadzonych przez producentów żywności w ramach kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych i planów badań produktów opartych na ocenie ryzyka – badania właścicielskie w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- ✓ nadzór nad podmiotami prowadzącymi produkcję pierwotną, rolniczy handel detaliczny (RHD) oraz dostawy bezpośrednie w aspekcie warunków sanitarnych produkowanej i sprzedawanej żywności oraz egzekwowania dokumentacji dotyczącej traceability (identyfikowalności) w przypadku produkcji pierwotnej,
- ✓ nadzór nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu zbóż konsumpcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji dotyczącej traceability,
- ✓ realizacja systemów kontroli wewnętrznej, w tym GHP/GMP i HACCP,
- ✓ ocena stanu żywienia pacjentów w szpitalu na podstawie jadłospisów/posiłków zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego,
- ✓ ocena stanu żywienia w jednostkach systemu oświaty i zgodność z przepisami w tym zakresie,
- ✓ kontrola asortymentu środków spożywczych sprzedawanych w sklepikach szkolnych w świetle obowiązujących przepisów prawnych,
- ✓ monitoring jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- ✓ ocena bezpieczeństwa żywienia zbiorowego, w tym w zakładach małej gastronomii, w okresie wzmożonego ruchu turystycznego w sezonie letnim,

- ✓ ocena warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych w sezonie letnim,
- ✓ kontrola obrotu suplementami diety,
- ✓ znakowanie, prezentacja, reklama żywności na etapie obrotu, w szczególności zawierającej organizm genetycznie zmodyfikowany (GMO), nieopakowanej, alergenów, suplementów, żywności wzbogacanej, dla określonych grup, oznakowanej jako „bezglutenowa”,
- ✓ nadzór nad obrotem grzybami świeżymi, suszonymi i przetworami,
- ✓ nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w oparciu o aktualne przepisy prawne, ze szczególnym uwzględnieniem egzekwowania na poziomie obrotu Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz deklaracji zgodności na wyroby ceramiczne.

Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Ocena stanu sanitarnego zakładów przeprowadzana była zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym prawa żywnościowego. Przy ocenie warunków sanitarnych kontrolowanych zakładów brano pod uwagę m. in. stan higieniczny oraz wpływający na niego stan techniczno-sanitarny pomieszczeń, sprzętu, wyposażenia, otoczenia zakładu; jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji; stan zdrowia pracowników mających kontakt z żywnością; gospodarkę odpadami; prawidłowość procedur i ich realizację (GHP, GMP, HACCP).

Kontrole podmiotów działających w branży spożywczej przeprowadzano z częstotliwością wyznaczoną na podstawie analizy ryzyka. Szczególnym nadzorem obejmowano zakłady, które w latach poprzednich wykazywały niewłaściwy stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające największe zagrożenia dla zdrowia konsumentów, tzn. zakłady produkujące żywność gotową do spożycia (m. in. ciastkarnie, wytwórnie lodów, automaty do lodów), a także zakłady żywieniowe.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach sektora spożywczego należały:

- ✓ niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny wyposażenia i sprzętu;
- ✓ nieprawidłowy stan techniczny ścian, sufitów, podłóg;
- ✓ niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym brak segregacji asortymentowej;
- ✓ brak czystości bieżącej;

✓ brak orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych.

W związku ze stwierdzanymi nieprawidłowościami wydawano decyzje administracyjne, co skutkowało poprawą warunków techniczno-sanitarnych w zakładach oraz egzekwowano usunięcie uchybień poprzez zastosowanie sankcji karnych.

W 2024 r. do PSSE w Olecku wpłynęło 9 wniosków złożonych przez konsumentów, które dotyczyły nieodpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów i niewłaściwej jakości środków spożywczych, z czego 2 wnioski zostały potwierdzone. Sygnały pochodzące od konsumentów są każdorazowo rozpatrywane i skutkują natychmiastowym podjęciem działań wyjaśniających, a w sytuacjach tego wymagających także represyjnych.

Realizacja współpracy z Inspekcją Weterynaryjną

W ramach *Porozumienia Ramowego* zawartego pomiędzy PPIS w Olecku i PLW w Olecku o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzono 2 wspólne kontrole Targowiska Miejskiego pod kątem sprzedaży mięsa zwierząt łownych, w tym mięsa z dzika i produktów z nich otrzymanych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Współpraca z organami kontrolnymi, samorządowymi i innymi

W ramach realizacji „*Planu działania na 2024 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 22.12.2020 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego*” przeprowadzono 3 kontrole wspólnie z pracownikiem Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie Oddział w Olecku oraz 2 kontrole z pracownikiem Delegatury Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Giżycku producentów pierwotnych żywności pochodzenia roślinnego na terenie powiatu oleckiego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu żywnością

Podstawą podejmowania działań w zakresie jakości zdrowotnej żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością był *Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PSSE w Olecku*

na 2024 r. Plan zawiera kierunki, zakresy badań, grupy i podgrupy asortymentu z podziałem na liczbę próbek zaplanowanych do pobrania. Ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych należących do 27 grup asortymentowych przeprowadzono w ramach urzędowej kontroli żywności, badań monitoringowych zanieczyszczeń żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Wykonano badania próbek żywności w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych, biologicznych, fizycznych, parametrów fizyko-chemicznych, cech organoleptycznych i znakowania. Ponadto w kierunku badania substancji migrujących z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano przybory kuchenne z poliamidu. Próbkę nie kwestionowano.

W 2024 r. zbadano ogółem 140 próbek, w tym 139 próbek żywności i 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat jakość zdrowotna środków spożywczych wprowadzanych do obrotu w powiecie oleckim utrzymywana jest na tym samym poziomie. W wyniku przeprowadzonych badań zdyskwalifikowano 5 próbek środków spożywczych, które nie spełniały obowiązujących wymagań jakości zdrowotnej, co stanowi 4% wszystkich zbadanych próbek. Kwestionowane próbki dotyczyły następujących środków spożywczych:

- ✓ „Jarmuż 200 g” - przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pestycydu chlorpyrifosu (wynik badania: $0,060 \pm 0,030$ mg/kg), dla którego NDP wynosi 0,01 mg/kg;
- ✓ „Kiełbasa surowa biała extra” – obecność w czterech z pięciu badanych próbek *Salmonella spp.* w 10 g.

U producentów z terenu powiatu oleckiego pobrano 22 próbki środków spożywczych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, pozostałości pestycydów i metali. Próbkę nie zostały zakwestionowane. W 2024 r. nie wpłynęły informacje od konsumentów dotyczące niewłaściwej jakości zdrowotnej wyrobów gotowych wyprodukowanych przez nadzorowane podmioty.

Tabela Nr 7 Jakość zdrowotna środków spożywczych w powiecie oleckim w latach 2022-2024

Rok	Środki spożywcze							
	razem		w tym:					
			krajowe		importowane		UE	
	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane
2022	147	6%	142	6,3%	3	0%	2	0%
2023	141	7%	130	7%	8	0%	3	0%
2024	139	4%	125	4%	9	0%	6	0%

W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF) do PSSE w Olecku wpłynęło 15 powiadomień. W związku z powyższym przeprowadzono działania zgodne z ustawowymi kompetencjami, podjęto działania wyjaśniające i zaradcze adekwatne do stanu faktycznego oraz monitorowała procesy wycofywania z obrotu przez przedsiębiorców kwestionowanych produktów. Postępowanie w takich warunkach prowadzono zgodnie z obowiązującą procedurą funkcjonowania Systemu RASFF. W związku z powyższym przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych. Przekazano do Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego systemu RASFF 2 powiadomienia informacyjne w celu zwrócenia uwagi.

Jakość żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Ocenę sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego przeprowadzano metodą jakościowej i ilościowej oceny teoretycznej jadłospisów w oparciu o zasady racjonalnego żywienia i zasady prawidłowości układania jadłospisów oraz kierując się zalecanymi normami żywienia dla populacji polskiej. W 2024 r. przeprowadzono analizę 20 jadłospisów, z czego 7 dotyczyło stołówek na koloniach, półkoloniach, obozach i zimowiskach. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w ww. obiektach w zakresie żywienia to: zbyt mała podaż ryb i przetworów rybnych, niedobór porcji warzyw oraz niedostateczna podaż białka w posiłkach obiadowych. W przypadku jadłospisów wymagających korekty wydawano zalecenia, mające na celu poprawę sposobu jakości żywienia i zobowiązywano do podjęcia działań naprawczych. W czasie przeprowadzonych kontroli udzielano instruktażu dotyczącego zasad prawidłowego żywienia zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154).

Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety, żywności dla określonych grup

W 2024 roku nadzór sanitarny w zakresie bezpieczeństwa suplementów diety, żywności dla określonych grup sprawowany był m. in. poprzez kontrole planowane i interwencyjne, realizację planu pobierania próbek, szybką wymianę informacji w ramach systemu RASFF, AAC (System Pomocy i Współpracy Administracyjnej) oraz FN (Sieć Przeciwdziałania Oszustwom Żywnościowym). W ramach wzmożonego nadzoru

nad przestrzeganiem wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy suplementów diety, żywności wzbogacanej oraz dla określonych grup przeprowadzono 2 kontrole, podczas których sprawdzano warunki sprzedaży oraz oceniano znakowanie tych produktów. Realizując „Plan poboru próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PSSE w Olecku na 2024 r.” oceniono bezpieczeństwo 18 próbek żywności dla określonych grup i suplementów diety. Zbadano również 2 próbki środków spożywczych wzbogaconych w zakresie zgodności deklaracji producenta umieszczonej na etykiecie z rzeczywistym składem ilościowym produktu. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

W roku 2024 podjęliśmy wiele działań, by budować poczucie sprawczości i świadomość w obszarze zdrowia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Wierzymy, że aby działać, trzeba najpierw zrozumieć, dlatego spotykaliśmy się z uczniami i ich rodzinami, opowiadając o tym, jak dbać o siebie. Przekazywaliśmy informacje zgodne z aktualną wiedzą naukową, wiedząc że należy budować mocne fundamenty rozumienia, opierające się na tym, co zbadane i polecane przez specjalistów.

Nasze działania realizowaliśmy poprzez programy i akcje edukacyjne.

Program profilaktyki zakażeń HIV, profilaktyka chorób przenoszonych drogą płciową

Od ponad 40 lat znamy wirusa HIV i nadal nie mamy stuprocentowo skutecznej recepty na walkę z nim. Dziś wiemy jednak, że wczesne rozpoznanie zakażenia tym wirusem w praktyce oznacza skuteczne leczenie i długie życie w zdrowiu – do tak zwanej naturalnej śmierci. Szacuje się, że przynajmniej 50% osób o swoim zakażeniu dowiaduje się zbyt późno. Niewiele osób odnosi ryzyko do siebie i myśli o zrobieniu testu w kierunku HIV.

W ramach programu zaangażowaliśmy się w kampanię pt. „Mój pierwszy raz”, mającą na celu popularyzację wczesnej diagnostyki w kierunku HIV. Główną drogą zakażenia są kontakty seksualne bez użycia prezerwatywy. Pomimo tego zaledwie około 10% osób aktywnych seksualnie wykonało odpowiedni test. Na stronach internetowych PSSE w Olecku zamieszczono informacje dotyczące kampanii.

Dnia 6 grudnia 2024 r. wspólnie ze Szkołą Podstawową Nr 4 z Oddziałami

Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku przeprowadziliśmy finał XXI Powiatowego Konkursu Wiedzy o HIV/AIDS „Nie daj szansy AIDS”. Etap finałowy, w którym wzięło udział 16 uczniów z 7 szkół podstawowych, poprzedzony został rozgrywkami szkolnymi, w których wystartowało 87 uczniów.

Wyniki rywalizacji:

- ✓ miejsce I zajął Jędrzej Kornel Studnicki ze Szkoły Podstawowej w Babkach Oleckich,
- ✓ miejsce II otrzymała Antonina Wysocka ze Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. J. Twardowskiego w Olecku,

- ✓ miejsce III uzyskała Julia Wiktoria Huk ze Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. J. Twardowskiego w Olecku.

Wyróżnienia otrzymali:

- ✓ Natalia Wojciechowska ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. H. Sienkiewicza w Olecku,
- ✓ Wiktoria Misiewicz ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich,
- ✓ Magdalena Lachowicz ze Szkoły Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II w Olecku,
- ✓ Zuzanna Osiecka ze Szkoły Podstawowej w Judzikach,
- ✓ Maja Szymańska ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. H. Sienkiewicza w Olecku,
- ✓ Lena Pskowska ze Szkoły Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II w Olecku,
- ✓ Wiktoria Miezio ze Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. J. Twardowskiego w Olecku.

Młodzież nagrodziliśmy dzięki Starostwu Powiatowemu w Olecku, Urzędowi Gminy Kowale Oleckie, Urzędowi Gminy w Wieliczkach oraz Szkole Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku.

Choroby przenoszone drogą płciową, drogą kontaktów seksualnych, bywają częścią życia człowieka. To o nich właśnie opowiedziała, na nasze zaproszenie, pani Joanna Równiak z Oddziału Epidemiologii Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie w I Liceum Ogólnokształcącym im. J. Kochanowskiego w Olecku, posiłkując się swoimi doświadczeniami z pracy w Punkcie Konsultacyjno-Diagnostycznym w kierunku HIV w Olsztynie.

Na spotkania z przedstawicielką WSSE w Olsztynie zaprosiliśmy również uczniów z Zespołu Szkół Technicznych w Olecku kształcących się w zawodzie fryzjer. Młodzi adepci sztuki fryzjerskiej wysłuchali informacji nt. zakażeń przenoszonych drogą płciową, a także tych mogących mieć miejsce w salonach fryzjerskich. To była również okazja do tego, by reprezentantka sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Olecku opowiedziała m. in. o tym jak wygląda kontrola „sanepidu” i dlaczego warto kontaktować się z nami zanim otworzy się salon.

Ponadto w ramach działań programowych prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo--zdrowotnych, przesyłano informacje placówkom nauczania i wychowania oraz zamieszczono na stronach internetowych PSSE w Olecku informacje dotyczące HIV/AIDS oraz chorób przenoszonych drogą płciową.

Trzymaj Formę!

W Polsce oraz na świecie systematycznie przybywa chorych na nowotwory oraz choroby cywilizacyjne. Nowotwory dotyczą nie tylko osób starszych, lecz coraz częściej ludzi młodych i w średnim wieku. Proces powstawania nowotworu jest wieloetapowy i może trwać od kilku do kilkudziesięciu lat. Na rozwój choroby nowotworowej mają wpływ różne czynniki, tzw. kancerogeny. Na część z nich mamy wpływ. Między innymi są to sposób odżywiania i aktywność fizyczna. Niezmiennie, od lat, znajdujemy się w czołówce europejskiej pod względem ilości dzieci z nadwagą, otyłością, cukrzycą oraz nadciśnieniem tętniczym. Dzieci te za kilkanaście lat mogą być chorymi dorosłymi.

W roku 2024 podejmowaliśmy różne aktywności w ramach ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj formę!”, którego celem jest edukacja w zakresie zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Jego adresatami są uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych oraz ich rodzice.

Mniej, więcej, zamieniaj - refleksja nad produktami spożywczymi, nad dietą i aktywnością fizyczną to motyw przewodni czterech spotkań z rodzicami i ośmiu z uczniami szkół podstawowych powiatu.

Utrzymywaliśmy kontakt ze szkołami realizującymi program, przeprowadziliśmy dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych, na stronach internetowych PSSE w Olecku zamieszczono informacje, przeprowadzono ocenę realizacji programu w 9 szkołach podstawowych powiatu.

Podstępne WZW

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C, uświadomienie ryzyka zakażenia wirusami HAV, HBV i HCV oraz zagrożeń wynikających z zakażenia, wpojenie zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad akceptacją osób już zakażonych.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowały 3 szkoły ponadpodstawowe, do czerwca 2024 r. obejmując edukacją 557 uczniów. Na stronach internetowych PSSE w Olecku ukazała się informacja tematyczna, przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, utrzymywano bieżący kontakt ze szkołami.

Znamie! Znam je?

Obecnie czerniak stanowi istotny problem społeczny. W ciągu ostatnich dwudziestu lat zapadalność na ten nowotwór w Polsce zwiększyła się aż o 300%. Program profilaktyki czerniaka ma na celu zmianę alarmujących statystyk poprzez podniesienie poziomu wiedzy na temat zapobiegania i czynników ryzyka wśród uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowały 4 szkoły ponadpodstawowe, do czerwca 2024 r. obejmując edukacją 598 uczniów.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku ukazała się informacja tematyczna, przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Wybierz życie – pierwszy krok

Zazwyczaj kojarzymy, że choroby powstają na skutek naszego kontaktu z tzw. czynnikiem etiologicznym, np. jakimś wirusem, czy bakterią. A czy wiemy o tym, że wirus HPV powoduje nowotwory różnego typu zarówno u kobiet, jak i u mężczyzn? Są to m. in. rak szyjki macicy, rak regionu głowy i szyi, odbytu.

**WYBIERZ
ŻYCIE**

Podczas dwóch zajęć edukacyjnych w ramach programu „Wybierz życie – pierwszy krok” w szkole ponadpodstawowej rozmawialiśmy o realnym zagrożeniu dla dziewcząt i chłopców, kobiet i mężczyzn i o zapobieganiu mu (m. in. o zaszczepieniu się i badaniach profilaktycznych). W spotkaniach uczestniczyło łącznie

66 uczniów.

Na stronach internetowych zamieszczono informacje oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

ARS, czyli jak dbać o miłość?

Program dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych: alkohol, tytoń, narkotyki, w tym tzw. dopalacze. Jego głównym przesłaniem jest fakt, że ludzka miłość wymaga troski, zadbania, jest pewnego rodzaju sztuką. Miłość może zostać zniszczona przez substancje psychoaktywne, może też negatywnie wpłynąć na zdrowie prokreacyjne.

Do czerwca 2024 roku program realizowany był przez pięć szkół ponadpodstawowych, w których edukacją objęto 245 uczniów i 230 rodziców.

Oprócz koordynowania działań przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych i zamieszczono informację na stronie internetowej PSSE w Olecku.

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej

„Czyste powietrze wokół nas”

Jego celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności przedszkolaków w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach, gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W roku szkolnym 2023/2024 program przeprowadziły 3 przedszkola. Edukacją objęto 206 dzieci w wieku 4-6 lat oraz 197 rodziców.

Oprócz koordynowania działań na terenie powiatu zamieszczono informacje tematyczne na stronach internetowych PSSE w Olecku oraz spotkano się z rodzicami dzieci w jednym z przedszkoli. Zachęciliśmy ich do tego, aby dbali o to, by ich dzieciaki nie były narażone na wdychanie dymu tytoniowego, podkreśliśmy również zależność dzieci od dorosłych. To od nas – rodziców i opiekunów zależy prawidłowy i bezpieczny wzrost maluchów.

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej

dla IV klas szkoły podstawowej pt. „Bieg po zdrowie”

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, a także zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2023/2024 przeprowadzono dwa zajęcia w szkole podstawowej obejmując edukacją 43 dzieci z klas IV.

Profilaktyka tytoniowa

Głównym celem działań jest ograniczenie używania wyrobów tytoniowych wśród Polaków poprzez m. in. zwiększanie świadomości społecznej na temat ich szkodliwości oraz budowanie przeświadczenia o istotnym dla każdej osoby używającej wysokim ryzyku zdrowotnym.

W ramach profilaktyki tytoniowej podejmowano działania całoroczne oraz związane z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja) oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia (trzeci czwartek listopada).

W roku 2024 podczas stoisk edukacyjnych przeprowadzaliśmy pomiary tlenku węgla w wydychanym powietrzu u osób palących papierosy tradycyjne wraz z krótką interwencją antynikotynową, spotkaliśmy się z młodzieżą w szkole podstawowej, aby porozmawiać z nią o wyrobach tytoniowych, o ich bajkowych aromatach i zachętach kierowanych do potencjalnych konsumentów, dystrybuowaliśmy również materiały edukacyjne.

Ponadto zorganizowaliśmy „XVI Powiatowy Quiz Wiedzy o Tytoniu”, w którym wzięło udział 103 uczniów z 8 szkół podstawowych powiatu oleckiego. Trzy równorzędne, atrakcyjne nagrody, ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Olecku, Urząd Gminy w Wieliczkach i Urząd Gminy Kowale Oleckie przekazaliśmy:

- ✓ Oliwii Paszkowskiej z klasy VI Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Głuchych im. św. Filipa Smaldone w Olecku,
- ✓ Tomaszowi Kozubowskiemu, uczniowi klasy VI Szkoły Podstawowej Fundacji „Elementarz” w Mazurach,
- ✓ Markowi Puzowskiemu, uczniowi klasy VI Szkoły Podstawowej w Babkach Oleckich.

Edukacja żywieniowa

Nadwaga i otyłość wśród dzieci, młodzieży i dorosłych jest poważnym problemem zdrowia publicznego nie tylko w Polsce. To jak odżywiamy się na co dzień, wpływa na nas nie tylko tu i teraz, lecz także w przyszłości.

W roku 2024 przeprowadzono łącznie 7 spotkań z uczniami oraz rodzicami dzieci, obejmując edukacją 146 osób.

Odpowiedzialność za swój stan zdrowia, świadomość istnienia wpływu na swój organizm budowano również poprzez zamieszczanie informacji na stronach internetowych.

Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych

Celem działań profilaktycznych jest podnoszenie poziomu wiedzy dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych na temat zagrożeń, jakie wiążą się z używaniem substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol, wyroby tytoniowe oraz narkotyki, w tym tzw. dopalacze oraz marihuana.

W roku 2024 przeprowadzono 14 spotkań z dziećmi i młodzieżą oraz 3 spotkania z rodzicami, łącznie edukacją obejmując 577 osób. Podczas edukacji współpracowano z przedstawicielką Komendy Powiatowej Policji w Olecku.

Z przyjemnością przyjmujemy zaproszenia na spotkania z rodzicami uczniów, ponieważ stają się one czasem na opowieść nie tylko o narkotykach i wyrobach tytoniowych, lecz również czasem dobrym do przywołania faktów i kontekstu kulturowego naszego kraju, w którym od wieków przede wszystkim alkohol towarzyszy ludziom na co dzień. Dlatego tak

ważne jest edukowanie społeczeństwa na temat szkód, jakie powstają w momencie jego używania, a nie tylko uzależnienia. Normalizacja picia, wysoka akceptacja używania, powszechny widok m. in. w sklepach spożywczych, są elementami składowymi problemu społecznego, zdrowotnego i obciążenia finansowego kraju. Spotkania z rodzicami to również próba zwrócenia uwagi na potrzebę podnoszenia kompetencji rodzicielskich, bo nikt z nas nie rodzi się świadomym i wyedukowanym rodzicem.

Tradycją w działalności PSSE w Olecku staje się organizowanie dorocznej konferencji dotyczącej tematu zdrowia dzieci, młodzieży i dorosłych. W październiku ubiegłego roku byliśmy autorem spotkania edukacyjnego pt. „(Nie) odpowiedzialne używanie substancji psychoaktywnych, (nad) używanie siebie, czyli jak nasza kultura kreuje problemy zdrowotne”. Skierowane ono było do dyrektorów szkół, nauczycieli, pedagogów, psychologów, pielęgniarek środowiska szkolnego, rodziców/opiekunów, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, pracowników podmiotów medycznych, opiekunów świetlic socjoterapeutycznych, funkcjonariuszy policji, uczestników klubu seniora, przedstawicieli innych instytucji

zajmujących się dziećmi i młodzieżą, a także szeroko pojętą rodziną oraz pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Tradycyjnie, na prelegentów szukaliśmy osób niebanalnych i do tego specjalistów w swoich dziedzinach. Między innymi dzięki znajdowaniu i docenianiu kunsztu takich „perełek edukacyjnych” odwiedza nas na konferencji z roku na rok coraz więcej osób. Ostatnio było to 175 uczestników. Naszymi prelegentami byli: Marek Kamionowski - specjalista psychoterapii uzależnień, kierownik Ośrodka Terapii Uzależnień Stare Juchy, Radosław Gruss - specjalista zdrowia publicznego, edukator i profilaktyk, kierownik Oddziału Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie oraz Ewa Matysiuk-Niemczewska – psycholożka, udzielająca wsparcia psychologicznego w Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień i Współuzależnienia dla Dzieci i Młodzieży „Pozytywka” oraz Lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem.

Ponadto prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych i zamieszczano informacje na stronach internetowych.

Akcja „Zdrowe wakacje”

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy z zakresu zapobiegania zagrożeniom związanym z wypoczynkiem letnim wśród dzieci i młodzieży oraz kierowników, wychowawców, prowadzących i obsługujących wypoczynek letni osób nieletnich na terenie powiatu oleckiego.

W roku 2024 przeprowadzono 10 zajęć edukacyjnych na turnusach wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. W zajęciach uczestniczyło łącznie 303 osób w wieku 6-18 lat. Tematyka spotkań to: profilaktyka chorób odkleszczowych, znaczenie prawidłowego mycia rąk w profilaktyce chorób zakaźnych, znaczenie wody dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka, zasady bezpiecznego korzystania z promieniowania słonecznego.

Ponadto w czerwcu, przed rozpoczęciem wakacji, materiały na temat zasad zdrowego wypoczynku letniego przesłano pocztą elektroniczną do szkół podstawowych powiatu. Podczas akcji prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na stronach internetowych PSSE w Olecku zamieszczano wpisy tematyczne.

Akcja „Bezpieczne ferie”

Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży wypoczywających w okresie zimowym na terenie powiatu oleckiego mają na celu przekazanie wiedzy na temat wybranych aspektów zdrowotnych, takich jak: profilaktyka chorób zakaźnych, prawidłowa higiena rąk, prozdrowotny styl życia oraz ochrona zdrowia przed następstwami używania substancji psychoaktywnych.

W roku 2024 przeprowadzono 7 zajęć edukacyjnych dla 256 osób, zamieszczono informacje tematyczne na stronach internetowych PSSE w Olecku.

Akcja „Moje dziecko idzie do szkoły”

Dobry start szkolny ma zasadnicze znaczenie dla dalszego rozwoju i edukacji dziecka, dlatego Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku wspomaga rodziców dzieci w prawidłowym towarzyszeniu potomstwu w tak ważnym kolejnym kroku, jakim jest edukacja wczesnoszkolna. Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat zdrowego stylu życia oraz wybranych czynników wpływających na zachowanie zdrowia oraz przekonanie ich o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych i wskazaniu roli, jaką pełnią w kształtowaniu nawyków u dzieci.

W roku 2024 przeprowadzono 6 spotkań z rodzicami przyszłych pierwszoklasistów, edukacją obejmując 65 osób i przekazując im materiały edukacyjne.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku zamieszczono wpisy tematyczne oraz przesłano materiały wszystkim powiatowym przedszkolom i szkołom.

Światowy Dzień Zdrowia

„Moje zdrowie, moje prawo” to hasło Światowego Dnia Zdrowia w roku 2024. W ramach obchodów święta przeprowadzono spotkanie z pracownikami PSSE w Olecku i przedstawiono im utrudnienia w prowadzeniu stylu życia pomagającego utrzymać dobry stan zdrowia. Pracodawca

organizując to spotkanie, pamiętał o tym, że dostęp pracowników do wiedzy rzetelnej, opartej na faktach opłaca się każdemu: i zatrudnionej kadrze i samemu pracodawcy. Ponadto wagę dobrych wyborów, tym razem żywieniowych, podkreślono na spotkaniu z uczniami jednej szkoły podstawowej.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku ukazały się informacje tematyczne.

Promocja szczepień ochronnych

Od lat obserwujemy spadek zaufania do szczepień ochronnych. Problem ten nieustannie pogłębia się, powodując spadek odporności populacyjnej. Powodów tej sytuacji jest wiele. Wydaje się, że najpoważniejsze z nich to braki w edukacji, nieumiejętność weryfikowania informacji czy powszechna obecność w przestrzeni medialnej pseudonaukowych doniesień. Na strachu, obawach i niewiedzy związanej z tematem szczepień korzystają osoby działające wbrew wiedzy medycznej.

Wiedzę dotyczącą szczepień propagowano na stronach internetowych PSSE w Olecku, zamieszczając na nich informacje, a także na spotkaniach z rodzicami, na których zachęcano do korzystania z rzetelnych źródeł, sięgania do tych, które przekazywane są przez lekarzy, naukowców, wirusologów i epidemiologów oraz rozważenia poddawania siebie i dzieci szczepieniom zalecanym.

Badania pokazują, że Polacy ze wszystkich chorób najbardziej boją się nowotworów złośliwych, lecz pomimo tego nie korzystają ze szczepionek przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego. Niedostateczny poziom wiedzy na ten temat to jeden z powodów braku decyzji o zaszczepieniu swojego dziecka przeciw HPV, powodującemu nowotwory u mężczyzn i kobiet. Niewystarczające zainteresowanie ochroną dzieci i młodzieży widać również w powiecie oleckim, dlatego zaprosiliśmy przedstawicieli podmiotów medycznych: lekarzy i pielęgniarki, farmaceutów; gminnych i powiatowych władz samorządowych; szkół: dyrektorów szkół podstawowych, pedagogów, psychologów, pielęgniarki środowiska szkolnego; instytucji zajmujących się szeroko pojętym zdrowiem dzieci i młodzieży na konferencję pt. „Czy korzystamy z dobrodziejstw nauki? Wirus brodawczaka ludzkiego. Razem ku zdrowiu młodych mieszkańców powiatu oleckiego”. Spotkanie wsparła

swoim wystąpieniem lekarz Katarzyna Beata Koc, specjalista medycyny rodzinnej. Podczas konferencji gościliśmy 44 osoby.

Właściwa higiena rąk jako profilaktyka chorób zakaźnych

Mycie rąk w ciepłej wodzie z mydłem przez 30 sekund to najprostsza profilaktyka, która pomoże nam uchronić się chociażby przed gripą i zatruciami pokarmowymi.

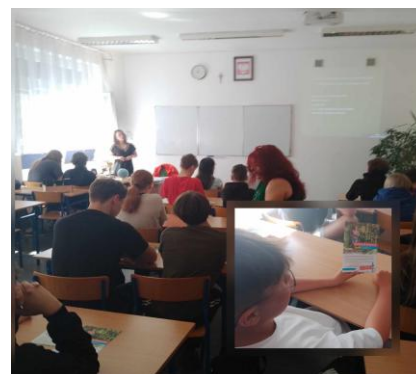
Działania edukacyjne podejmowano przez cały rok, ze szczególnym uwzględnieniem Światowego Dnia Higieny Rąk, obchodzonego 5 maja, oraz Światowego Dnia Mycia Rąk, obchodzonego 15 października. Dystrybuowano materiały edukacyjne oraz przeprowadzono 7 spotkań, w których udział wzięło 157 osób.

Profilaktyka chorób kleszczowych

Choroby odkleszczowe od lat są istotnym problemem epidemiologicznym. To grupa chorób zakaźnych przenoszonych przez zainfekowane kleszcze. Do zakażenia zwykle dochodzi na skutek ukłucia, w czasie którego do krwioobiegu wraz ze śliną lub wymiotami kleszcza dostają się groźne patogeny.

W roku 2024 działania zrealizowano w ramach międzywojewódzkiej kampanii „Nie bądź atrakcyjny dla kleszcza”. Przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych skierowanych do dzieci i dorosłych obejmując edukacją 245 osób, dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne, a na stronach internetowych zamieszczono informacje tematyczne.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku podejmowała również inne działania nieprogramowe w ramach akcji:

- ✓ upowszechnianie wiedzy na temat racjonalnego używania antybiotyków,
- ✓ profilaktyka grypy,
- ✓ profilaktyka chorób nowotworowych,
- ✓ profilaktyka wszawicy,
- ✓ promocja zdrowego stylu życia, w tym aktywności fizycznej i zdrowia psychicznego,
- ✓ pasożyty przewodu pokarmowego.

2024 rok

Stoisko informacyjno-edukacyjne podczas Oleckiego Dnia Zdrowia 26.05.2024 r.

W roku 2024 zorganizowano również stoiska informacyjno-edukacyjne, na których pracownicy PSSE w Olecku rozdawali materiały edukacyjne, udzielali porad na temat zdrowego stylu życia, przeprowadzali pomiary tlenu w wydechym powietrza, zachęcali do podjęcia działań na rzecz zaprzestania palenia, proponowali ćwiczenia z alkoholem imitującym stan upośledzenia zmysłów po spożyciu alkoholu, instruowali o prawidłowej technice usuwania kleszcza z użyciem imitacji ludzkiej skóry za pomocą jednego z wielu dostępnych na rynku przyrządów do usuwania kleszcza, mówili o budowie aparatu gębowego kleszcza, zachęcali dzieci i rodziców do układania wielkoformatowych puzzli promujących zdrowy styl życia, wraz z dziećmi zastanawiali się nad wyborem produktów żywnościowych na własny talerz.

Stoisko informacyjno-edukacyjne podczas festynu „Zdrowa rodzina, szczęśliwa rodzina” w Olecku 16.06.2024 r.

Stoisko informacyjno-edukacyjne podczas Regionalnego Święta Kukurydzy, Święta Plonów w Wieliczkach 05.10.2024 r.

ZAPOBIGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Plany zagospodarowania przestrzennego, plany ogólne gminy, decyzje o warunkach zabudowy, lokalizacje inwestycji celu publicznego, prognozy oddziaływania na środowisko

Uczestniczenie w opracowaniu i uzgadnianiu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych gminy i ich zmian ewentualnie planów ogólnych

W 2024 roku pozytywnie zaopiniowano 1 projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (opinii negatywnych nie było):

1). projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Wieliczki, przy drodze gminnej nr 142018N, do którego sporządzenia przystąpiono stosownie do Uchwały Nr XLVII/288/2023 Rady Gminy Wieliczki z dnia 24 kwietnia 2023 r. z zastrzeżeniami:

- ✓ Rozwiązania polegające na odprowadzeniu ścieków bytowych do bezodpływowych zbiorników należy zastąpić w możliwie krótkim czasie odprowadzeniem ścieków do gminnej oczyszczalni ścieków, za pośrednictwem gminnej sieci kanalizacji sanitarnej.
- ✓ Określić dopuszczalne poziomy hałasu dla terenu oznaczonego symbolem 1UT – UG jak dla terenów mieszkaniowo – usługowych lub terenów rekreacyjno – wypoczynkowych.

W 2024 roku nie opiniowano projektów dotyczących planów ogólnych.

Uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego

W roku 2024 PPIS w Olecku uzgadniał 116 spraw – łącznie decyzje o warunkach zabudowy oraz o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Postanowienia związane z warunkami zabudowy obejmowały mało istotne przedsięwzięcia, m. in.: elektrownie słoneczne, budynki mieszkalne jednorodzinne, płyty obornikowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków. W zakresie lokalizacji inwestycji celu publicznego PPIS w Olecku uzgadniał decyzje: budowa drogi nr 141032N gm. Olecko, sieć energetyczna w obrębie Możne gm. Olecko, budowa PSZOK (Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych) wraz z infrastrukturą towarzyszącą gm. Kowale Oleckie, gazociąg w obrębie Olecko 2 gm. Olecko, zbiornik retencyjny, obręb Wężewo gm. Kowale Oleckie, zbiornik retencyjny obręb Gorczyce gm. Kowale Oleckie, sieć wodociągowa długości do 3500 m obr. Leśniki gm. Świętajno, kablowa sieć elektroenergetyczna w Olecku, przebudowa drogi i kanalizacji

deszczowej w Olecku, linia kablowa elektroenergetyczna obręb Dunajek gm. Świątajno, sieć wodociągowa Sulejki – Dworackie – Jurkowo dł. do 13800 m gm. Świątajno, kanalizacja deszczowa obręb i gm. Kowale Oleckie, stacja uzdatniania wody (SUW) – Niedźwiedzkie gm. Wieliczki.

Wydane postanowienia były pozytywne, ewentualnie z zastrzeżeniami sformułowanymi celem zapewnienia ochrony zdrowia ludzi. Realizacja inwestycji związanych z uzgadnianymi warunkami zabudowy nie ma znaczenia dla powiatu, natomiast realizacja inwestycji związanych z wodociągami i kanalizacją oraz SUW przyczyni się do poprawy stanu sanitarnego powiatu.

Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko

W 2024 roku określono 3 zakresy i stopnie szczegółowości informacji w prognozie oddziaływania na środowisko do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian:

- 1). Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Wieliczki przy drodze gminnej nr 142018N.
- 2). Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do sporządzenia „Planu Ogólnego Gminy Olecko”.
- 3). Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ul. Al. Zwycięstwa i ul. Kościuszki w Olecku.

Realizacja projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, po uwzględnieniu warunków, uwag w ww. zajętych stanowiskach PPIS, nie wpłynie negatywnie na stan sanitarno-higieniczny powiatu. Warunki te dotyczyły m. in. zagadnień zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków bytowych, gromadzenia odpadów stałych i ewentualnego oddziaływania terenów sąsiednich na teren opracowania na etapie prognozy oddziaływania na środowisko.

Uczestnictwo w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko – opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i ewentualne określenie zakresu raportu

PPIS w Olecku 15 zajął stanowisk stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu na środowisko (analizowane przedsięwzięcia to np. niewielkie elektrownie słoneczne i drogi) oraz 3 stanowiska stwierdzające potrzebę oceny oddziaływania na środowisko i określające zakres raportu (produkcja mas bitumicznych, elektrownia słoneczna 80 MW, obora 140 DJP).

Ważniejsze przedsięwzięcie, dla którego wg PPIS istnieje potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko to przedsięwzięcie polegające na budowie budynku inwentarskiego o planowanej obsadzie do 140 DJP w systemie chowu bezściółowego i ściółowego wraz ze zbiornikiem wewnętrznym podrusztowym na gnojowicę o pojemności 4000 m³ na działce nr 307/1 położonej we wsi Kukowo gm. Olecko. W opinii PPIS w Olecku przedłożone w KIP informacje wymagają weryfikacji w raporcie z uwagi na bliskie sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej.

Ważniejsze przedsięwzięcia, dla których zdaniem PPIS w Olecku nie ma potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko to przedsięwzięcie polegające na budowie sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Produkcyjnej w Olecku. Pozostałe przedsięwzięcia to przede wszystkim budowa elektrowni słonecznych o różnych mocach, przebudowa dróg.

W opinii PPIS realizacja wielu inwestycji z zakresu OZE korzystnie wpłynie na stan środowiska w porównaniu do produkcji prądu z konwencjonalnych źródeł energii. Inwestycje te nie wymagają w opinii PPIS w Olecku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko z uwagi nie niezbyt dużą moc i lokalizację. W opiniach PPIS w Olecku znalazły się uwagi o konieczności oddalenia źródeł hałasu – transformatorów i inwerterów od zabudowy mieszkaniowej. Oddziaływanie przedsięwzięć, dla których stwierdzono konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, powinno być określone w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Opiniowane przedsięwzięcia nie mają istotnego znaczenia dla stanu sanitarno-higienicznego powiatu.

Kontrole (wizytacje) obiektów w trakcie realizacji oraz wizje lokalne

W 2024 roku PPIS w Olecku nie przeprowadził wizji lokalnych lecz przeprowadził jedną kontrolę w trakcie realizacji inwestycji – budynek usługowy branży gastronomicznej w Olecku na działce nr geod. 1188/34 w rejonie tzw. „Szyjki” na jeziorze Olecko Wielkie.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania – odbieranie obiektów budowlanych, lokali

W 2024 roku dokonano 10 kontroli – odbiorów, przed podjęciem użytkowania obiektów budowlanych i kontroli lokali. Obiekty w tym zakresie to 5 obiektów wymagających pozwolenia na użytkowanie stosownie do zgłoszenia, ważniejsze z nich to:

- 1). obiekt budowlany pn. Powiatowe Centrum Opiekuńczo - Mieszkalne w Kowalach Oleckich, położone na działce nr 1023,
- 2). obiekt budowlany – rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku mieszkalnego na cele usług oświaty (projektowane przedszkole), położony na działce o nr ewid. 239, 240, 1543 przy ul. Ludowej 1 w Olecku,

które odebrano bez uwag i zastrzeżeń.

Dokonano kontroli oddziału rehabilitacji (ośrodek rehabilitacji dziennej na parterze) i oddziału geriatrici (1 piętro) – przebudowa tzw. starej bryły szpitala „Olmedica” Sp. z o. o. w Olecku, nie wniesiono uwag i zastrzeżeń.

Kontrolowane obiekty zrealizowano zgodnie z dokumentacją projektową. W zakresie spraw sanitarno-higienicznych zrealizowane i odbierane obiekty nie stanowią zagrożenia pod względem higieniczno-sanitarnym i zdrowotnym dla ludzi, nie wpłyną negatywnie na stan powiatu w tym zakresie.

Wpływ inwestycji uruchamianych w 2024 r. na stan sanitarno-higieniczny powiatu

- ✓ Drogi – zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie rozbudowę drogi krajowej nr 65 na odcinku Kowale Oleckie (początek obwodnicy Olecka).
- ✓ Inwestycje z zakresu OZE – zgłaszano turbinę wiatrową z pionową osią obrotu o mocy 10 KW i instalację fotowoltaiczną o tej samej mocy, celem uzyskania zgody na użytkowanie (ta sama inwestycja). PPIS nie zajął stanowiska z uwagi na niewielką moc i znaczenie tych instalacji.
- ✓ Podmioty wykonujące działalność leczniczą – oddział rehabilitacji (ośrodek rehabilitacji dziennej na parterze) i oddziału geriatrici (1 piętro) – przebudowa tzw. starej bryły szpitala „Olmedica” Sp. z o. o. w Olecku, położonego przy ul. Gołdapskiej 1.

- ✓ Zakłady nauki i wychowania – rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku mieszkalnego na cele usług oświaty (projektowane przedszkole), położony na działce o nr ewid. 239, 240, 1543 przy ul. Ludowej 1 w Olecku.
- ✓ Obiekty handlowe i usługowe - zgłoszono celem uzyskania zgody na użytkowanie m. in.: budynek handlowo – usługowy „Dino” przy ul. Ełckiej w Olecku, budynek usługowy branży gastronomicznej nad jeziorem Olecko Wielkie, budynek przedszkola i żłobka ABC ul. Ludowa 1 w Olecku, które odebrano bez uwag i zastrzeżeń, ponadto budynek usługowy gm. Kowale Oleckie, gdzie PPIS w Olecku nie zajął stanowiska. Inwestycje te nie mają wpływu na stan higieniczno–sanitarny powiatu.

Inne, niewymienione wyżej zajęte stanowiska związane z pracą Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

W roku 2024 Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny PSSE w Olecku w zakresie spraw „innych” zajął 147 stanowisk w różnych sprawach, tzn. występował wielokrotnie w formie pism o uzupełnienie informacji, wyjaśnienia i inne oraz uzgadniał warunki zabudowy (WZ) i lokalizacje inwestycji celu publicznego (LICP). Inwestycje te nie mają wpływu na stan higieniczno–sanitarny powiatu.